

LA GUERRA DELS METGES

Vila-seca anys cinquanta

Autor: Zenòbia Camprubí

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ	2
1. Els anys 50.....	4
Un règim dictatorial	5
1.1 Situació demogràfica.....	8
Catalunya.....	9
1.2 Situació econòmica	10
Final de l'autarquia econòmica.....	11
Catalunya.....	12
1.3 Situació política	13
Catalunya.....	14
2. Vila-seca als anys 50	15
2.1 Situació geogràfica	15
2.2 Situació demogràfica.....	16
2.3 Situació econòmica	17
2.4 Situació política	20
2.5 La societat vila-secana de l'època.....	22
2.5.1 El Fènix.....	22
2.5.2 El Centre Catòlic.....	24
2.5.3 L'Ateneu Pi i Margall	25
3. Situació abans del conflicte	27
3.1 L'aparició del Dr. Punset	28
4. Inici del conflicte	29
4.1 El projecte de Salou	29
4.2 L'arribada dels altres metges	30
5. L'esclat del conflicte	32
5.1 Apujada de les iguals	32
5.2 Arribada del Dr. Andrés Cochs Cristià.....	33
5.3 El Dr. Punset, metge del Segon Districte	35
5.4 El Dr. José Camón Palacín metge del Primer Districte	36
6. Inici de la revolta i divisió del poble	38
6.1 Els nous dos bàndols	39
6.2 El Dr. Cochs torna a Vila-seca	39
6.3 Nova societat recreativa, Las Vegas	40
7. Conclusions.....	44
8. Bibliografia.....	46

INTRODUCCIÓ

“La Guerra dels Metges”, un títol fàcil de llegir, però gens fàcil d’assumir per a qualsevol vila-secà dels anys cinquanta i, sorprenentment, encara avui dia genera incomoditat. Sempre m’havien dit que aquest episodi va marcar un abans i un després a Vila-seca, dividint completament el poble en dos bàndols. Em vaig acabar decidint quan, un dia a classe, el professor va preguntar si algú coneixia aquesta història. Aleshores li van donar una resposta escassa d’informació, perquè els vila-secats que ho van viure no volen parlar-ne. Això em va cridar l’atenció.

En el moment de la tria del tema per aquest projecte de recerca, em va semblar bona idea estudiar aquest conflicte, perquè va ser un episodi clau i destacat en la història del meu poble, Vila-seca. No s’han fet prou documents de les seves causes i orígens. En aquest punt, tenia inquietud per conèixer la veritable història que s’amaga darrere de la llegenda d’aquell enfrontament vila-secà, causat per uns metges, que va acabar amb el complet enfrontament del poble. El trencament de parelles, amics i fins i tot famílies, va ser una de les conseqüències més destacada d’aquesta confrontació.

Els meus primers objectius van ser, saber personalment el que realment havia passat, el factor que va desencadenar aquell conflicte i valorar per què això encara és un tabú. Vull anar més enllà d’una història deformada, i separar què és llegenda, maledicència dels fets que veritablement van succeir. Aquest episodi és molt atractiu i té tots els components d’una obra de ficció emocionant. N’és la prova l’aparició del llibre *Les Guerres del pare*, escrit per Pere Rovira, que ficciona aquets fets. Tanmateix, amb aquest treball de recerca també vull que aquells fets perdurin en el record.

La metodologia utilitzada per dur a terme la investigació, i posterior interpretació dels fets, és la següent: primer contextualitzarem la Vila-seca i la Espanya dels anys cinquanta, després, estudiarem com es va desencadenar el conflicte, les causes i les conseqüències. En segon lloc, analitzarem les fonts consultades a nivell oral mitjançant entrevistes a diferents persones que van viure aquest conflicte en primera persona i que, fins i tot, es van veure afectats. Aquestes

persones aporten punts de vista diversos, segons quin és el record que en guarden. També estudiarem les fonts escrites, com són: les actes de ple, la premsa o els diferents documents conservats d'aquella època en l'Arxiu Municipal de Vila-seca, la Biblioteca de Vila-seca o el Col·legi de Metges.

La hipòtesi plantejada en el meu treball de recerca és que potser el factor que va desencadenar aquest conflicte va ser la apujada de les iguales per part del Dr. Punset, unes quantitats fixes que es pagaven a canvi dels serveis sanitaris. Al febrer de l'any 55, va venir el fred, fet que va provocar el dèficit de conreus i un descens d'ingressos; poc després el Dr. Punset va apujar les iguales. El poble es va rebel·lar contra el metge perquè l'augment de la iguala va coincidir amb el descens dels ingressos. Finalment, en les conclusions veurem com aquesta hipòtesi no es confirma.

1.Els anys 50

Abans de començar a redactar la interpretació personal del conflicte vila-secà “La Guerra dels Metges”, veig convenient fer un incís en l'Espanya i Catalunya d'aquella època, i sobretot en la Vila-seca agrícola dels anys cinquanta, d'uns 3.000 habitants totalment diferent a la d'ara, per entendre millor aquest treball de recerca i cadascun dels fets transcorreguts.

Desaparegudes l'oposició, el setge comercial i polític de l'estranger, i els problemes de la postguerra, el franquisme s'enfronta a la dècada dels 50 amb un esperit renovat i ple d'esperances. És el decenni frontissa del règim, el període que uneix la fosca postguerra de recessió econòmica, amb el creixement obtingut dels anys 60, el major des del segle XVI. És durant aquests dos decennis que s'acaba amb la fam, l'analfabetisme i la inseguretat ciutadana. Però també és quan el país es transforma més. Es passa de l'Espanya rural a l'Espanya industrial i de serveis, i d'un país pobre a un de classes mitjanes.

La dècada dels 50 representarà la consolidació del règim a nivell polític, econòmic i social. Serà l'inici de la integració d'Espanya al panorama mundial i el principi de la seva recuperació econòmica. A nivell polític i social, el règim arriba al seu màxim esplendor. Anul·lant l'oposició i actualitzant el seu govern, el franquisme s'assenta definitivament. Espanya es converteix en el bastió moral d'occident amb una societat conservadora i millorant les seves relacions amb el Vaticà i els E.U. Franco deixa de ser el general invicte per esdevenir el gran estadista. No obstant això l'economia encara no aconsegueix enlairar-se definitivament i el 1957 Franco remodela el govern erradicant al falangisme i introduint als tecnòcrates de l'Opus Dei que faran grans canvis per modernitzar la nació.

Tots aquests canvis s'aguditzaran en la dècada dels 60, quan Espanya es converteix en el país amb l'economia que més creix d'Europa. Les relacions amb l'exterior augmenten de manera increïble gràcies al turisme i al comerç.

En aquest primer apartat, és necessari tenir una visió àmplia analitzant la situació demogràfica, la política i l'econòmica d'una Espanya en plena dictadura franquista.

Un règim dictatorial

Amb la victòria de l'exèrcit 'nacional' al 1939, encapçalat pel general Francisco Franco, al final de la Guerra civil i en els primers anys de la dècada dels quaranta a l'Estat espanyol va començar una nova etapa política, que coneixem amb el nom de franquisme amb les seves principals característiques.

Desfilada de la Victòria a Madrid, 19 de maig de 1939.¹

En primer lloc, la concentració de poders en mans de Francisco Franco, que va adaptar el títol de *caudillo* i era cap de l'Estat i del Govern, “*generalísimo*” dels exèrcits de Terra, Mar i Aire, cap nacional de Falange Española Tradicionalista y de las *Juntas de Ofensiva Nacional-Sindicalista* (FET y de las JONS), cabdill d'Espanya *por la Gracia de Dios*, i només responsable “davant de Déu i de la Història”. El partit únic —FET-JONS—va integrar els adherents més actius del franquisme, que van ocupar els càrrecs principals de l'administració. Dirigides pel partit van formar-se organitzacions per aconseguir suport socials, el partit va crear quatre organitzacions de masses: *El Frente de Juventudes*, dedicat a l'adoctrinament de la joventut; la *Sección Femenina*, amb la missió d'ocupar-se de la formació de la dona amb sentit cristià i orientació nacionalsindicalista; el

¹ Imatge: <https://www.muyhistoria.es/contemporanea/articulo/cuando-y-como-fue-el-desfile-de-la-victoria-961463653231>

Sindicato Español Universitario (SEU), que pretenia enquadrar i controlar els universitaris, i la *Central Nacional Sindicalista* (CNS), que integrava patrons i treballadors en una mateixa organització, també va ser el gran instrument de difusió del discurs oficial del règim i va exercir el control dels mitjans de comunicació, que estaven sotmesos a una censura rígida i eren utilitzats com a aparell de propaganda del règim. Les publicacions i els espectacles havien de sotmetre's al control de la censura oficial.

Una característica essencial del règim va ser el totalitarisme. Es va suprimir la Constitució del 1931 i, per tant, les llibertats i els drets democràtics. Es van prohibir els partits polítics i els sindicats i només van ser permesos els oficials. També va ser formidable l'aparell repressiu —legislatiu i institucional— encarregat d'eliminar els opositors, d'atemorir tots els possibles dissidents i de combatre de manera implacable qualsevol expressió de desafecció.

El franquisme va desplegar un caràcter unitari i centralista de l'Estat. Es van abolir els estatuts d'autonomia republicans i es va fomentar la marginació de la llengua i la cultura pròpies de Catalunya, el País Basc i Galícia.

Una última, però no menys important característica del franquisme, és la destacada posició i el paper rellevant en la vida pública de les Forces Armades i de l'Església catòlica, que es va fer omnipresent i participava en tots els àmbits de la vida social i cultural, va legitimar ideològicament el règim. L'Estat va declarar la religió catòlica com a única oficial.

Els principals passos de l'operació de canvi de façana del règim, deixant, però, intacte el conjunt de l'edifici dictatorial, van ser la promulgació del *Fuero de los Españoles* (1945) —que enunciava molts drets que, tanmateix, era impossible exercir—, de la Llei del Referèndum (1945) —per sotmetre a la consulta dels ciutadans grans decisions polítiques—, i de la Llei de Successió —que convertia Espanya en Regne, i a Franco en cap d'Estat vitalici tot atorgant-li el dret de designar successor—. Anys més tard, el 1958, es va aprovar la *Ley de Principios Fundamentales del Movimiento Nacional* —que ratificava les bases polítiques del règim, establia que la participació política passava per la família, el municipi i el sindicat, i establia que aquests principis eren permanents i inalterables.

El règim franquista va instal·lar-se a Catalunya entre la primavera del 1938, quan s'inicià l'ocupació de terres lleidatanes i tarragonines, i l'estiu del 1939, ja acabada la guerra civil i establertes totes les noves autoritats i institucions. Franco va abolir l'Estatut d'Autonomia tan bon punt l'exèrcit franquista va trepitjar terres catalanes.

Aquesta comunitat, estava dirigida per les autoritats oficials, pertanyents a la *Falange*. Els governadors civils tenien la condició de *Jefes Provinciales de FET y de las JONS* i els alcaldes eren a la vegada *Jefes Locales*. El governador civil era el l'autoritat màxima perquè era el representant del govern per a cada província i vetllava per tal d'aplicar les decisions governamentals.

Com a la resta d'Espanya, les persones que pertanyien a les organitzacions antifranquistes van ser objecte d'una repressió sistemàtica: moltes van ser sancionades econòmicament, altres van ser empresonades i unes 3.500 van ser executades.

Però a Catalunya la repressió franquista va ser especialment greu perquè, a més del que he dit, es va exercir una repressió molt forta contra la cultura catalana. Així, es van canviar els noms de molts carrers, es van prohibir les sardanes, l'himne i la bandera catalana, i la llengua catalana va ser objecte d'una repressió extrema: es va prohibir que s'ensenyés a l'escola, també que es fes servir en el teatre i en l'edició de llibres i periòdics, i fins i tot es va prohibir parlar català en els llocs públics.

Missatge que instava a utilitzar la llengua castellana. Balaguer, 1940.²

² Imatge: <http://www.nuevatribuna.es/articulo/historia/represion-franquista-cultura-catalana/20171121140851145531.html>

La dictadura franquista es va perllongar durant gairebé quaranta anys. D'aquell llarg període podem distingir dues grans etapes. La primera, del 1939 al 1959 – la qual ens centrarem en aquest treball– va estar molt condicionada per la política internacional, i es caracteritza sobretot per una llarguíssima postguerra; el règim dictatorial encara tenia dificultats per consolidar-se. La segona, entre 1960 i el 1975, és la consolidació del règim i correspon a una etapa de desenvolupament econòmic, fruit de l'auge de l'economia europea. Ara bé, al final del període, el franquisme va entrar en una crisi definitiva.

1.1 Situació demogràfica

Al llarg de la dècada dels quaranta la població va recuperar el creixement interromput com a conseqüència de la crisi econòmica dels anys trenta i de la guerra civil i la repressió posterior; i arribarà el 1950 als 28.117.073 habitants. La població espanyola durant la dècada del 1950 va progressar en més de dos milions, arribant a 30. 582.936.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ABSOLUTA ENTRE 1940 i 1960 (quadre número 1)³			
Any	1940	1950	1960
Milions d'habitants	25,9	28,1	30,5

Després del sotrac de la guerra i els primers anys quaranta, la població va créixer a major ritme. La raó d'això va ser la separació entre el coeficient de natalitat (decreixent) i de mortalitat (decreixent a major velocitat), tal com ho indica el quadre número 2.

EVOLUCIÓ DE LA NATALITAT, MORTALITAT EN LA POBLACIÓ ESPANYOLA (quadre número 2)⁴			
Any	1940	1950	1960
Natalitat (‰)	24,5	20,0	21,6
Mortalitat (‰)	16,5	10,8	8,6

³ Font: Institut Nacional d'Estadística (INE).

⁴ Font: Institut Nacional d'Estadística (INE).

Durant el període de 1950 i 1960, la mortalitat va continuar reduint, va passar d'un 16,5 ‰ el 1940 a un 10,8 ‰ el 1950, i a un 8,6 ‰ el 1960.

La taxa bruta de natalitat es va mantenir constant lleugerament a partir de 1954, estabilitzant al voltant del 21,6 ‰ entre 1957 i 1960. Com la mortalitat en els primers anys de vida s'havia reduït considerablement respecte a èpoques anteriors, això es va traduir en un augment notable de la població jove, provocant el fenomen del *baby boom* (explosió de la natalitat).

La intensificació del procés d'industrialització durant el període 1951-1960 va moure a un milió de persones als suburbis de Madrid i a les ciutats industrials del País Basc i de Catalunya.

El creixement de població i les migracions interiors van determinar, en el període 1939-1970 i sobretot a partir de 1950, un fort impuls del procés d'urbanització.

Catalunya

Concretament Catalunya arribà a 3.240.313 habitants l'any 1950, tot i que va créixer la població absoluta de les quatre províncies, la de Barcelona va concentrar bona part del creixement total i particularment la mateixa capital i els nuclis urbans més grans.

De 1951 a 1960 el creixement demogràfic català va accentuar-se, sense assolir encara l'excepcional magnitud de la dècada següent.

El creixement de la població catalana va correspondre a un increment natural de 245.605 persones i a un saldo migratori positiu de 439.861.

La ciutat de Barcelona i els setze municipis més poblats –l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Sabadell, Terrassa, Manresa, Mataró, Vilanova i la Geltrú, Vic, Igualada, Granollers, Santa Coloma de Gramanet, Cornellà, Vilafranca del Penedès, el Llobregat, Sant Adrià del Besòs i San Boi de Llobregat– al final de la dècada havien incrementat lleument el percentatge provincial –78,83%– però arribaven al 57,70% del total català.

A les altres províncies catalanes del creixement va ser molt feble, especialment a Tarragona i Lleida, que van tenir saldos migratoris negatius. A la província de Tarragona el creixement va concentrar-se a Tarragona i Reus, mentre Tortosa perdia població. A Lleida la major part de les comarques van iniciar un procés de

despoblament i els únics creixements urbans remarcables van ser el de la mateixa capital i el de Balaguer. La província de Girona va tenir un creixement superior i totes les comarques van incrementar la població; percentualment els municipis que van créixer més van ser els costaners com Sant Feliu de Guíxols i Blanes.

Els immigrants que van instal·lar-se a Catalunya a la dècada dels cinquanta procedien majoritàriament de l'Espanya meridional i interior –d'Andalusia, Extremadura, les dues Castelles i Aragó– però també de Múrcia, Galícia i el País Valencià. Més enllà de l'impacte quantitatiu, amb l'accelerat creixement de ciutats i pobles, l'arribada d'immigrants a Catalunya en aquests anys, i l'encara superior onada immigratòria dels seixanta, van comportar canvis socials de gran abast en la societat catalana.

1.2 Situació econòmica

Al 1939 Espanya era un país arruïnat. Delmada demogràficament, la fam i l'extrema necessitat eren la realitat quotidiana d'una gran part de la població.

La solució que va donar el règim franquista a la penúria econòmica va estar marcada pel model creat a la Itàlia mussoliniana i consolidat en l'Alemanya de Hitler: l'autarquia, una política econòmica basada en la recerca de l'autosuficiència econòmica i la intervenció de l'estat. Això va donar pas que al 28 de juny del 1939 es decretà el racionament dels aliments amb l'objectiu d'assegurar que tothom tingués aliments per al consum a partir d'una correcta distribució mitjançant la cartilla de racionament, a causa d'una escassetat d'aliments que feia que els preus fossin desorbitats.

L'intervencionisme de l'Estat es va estendre per gran part de l'economia nacional. L'Estat va fixar els preus agrícoles i va obligar els pagesos a lliurar els excedents de les seves collites. Es va crear l'Institut Nacional d'Indústria (INI) el 1941 per controlar millor la indústria espanyola exsangüe i es va establir un rígid control del comerç exterior.

En un context d'escassetat i intervenció estatal, el mercat negre, l'estraperlo, i la corrupció generalitzada (llicències importació i exportació, subministraments a l'Estat...) es van apoderar de l'economia del país.

Final de l'autarquia econòmica

A finals de la dècada dels anys 40, l'estancament de l'economia espanyola començava a indicar que era necessari renunciar a l'autarquia econòmica practicada fins aquell moment, substituint-la per una política que estimulés l'entrada de matèries primeres, capital i tecnologies estrangeres que Espanya no posseïa.

La dècada dels anys 50 es va caracteritzar per la reinserció d'Espanya al sistema capitalista internacional. Així doncs, el govern format al juliol del 1951 va introduir canvis importants en la política econòmica franquista. D'una banda, va iniciar una liberalització limitada del comerç exterior, que comportava la fi de les pretensions autàrtiques; d'altra banda, va limitar l'aclaparador intervencionisme estatal en la vida econòmica. Després d'aquests canvis, el final del racionament arribà al 1952, aquest canvi significà l'acabament de la gana generalitzada de part de la població.

Alhora, els canvis eren facilitats pel creixement de les economies occidentals i per l'agudització de la guerra freda. Els contactes amb el govern dels Estats Units, cada vegada més interessat per la Península Ibèrica per raons estratègiques, van culminar amb els acords signats l'any 1953, que facilitaren a Espanya ajudes econòmiques i militars a canvi de la instal·lació de bases militars nord-americanes.

La política econòmica del nou equip governamental va fer possible la recuperació de les importacions, cosa que va assegurar el proveïment de primeres matèries i energia, i va permetre iniciar la renovació i l'ampliació de l'envellit utilitatge industrial. La productivitat va créixer, així com els salaris —molt menys, però— i la demanda interior.

L'increment anual del Producte Interior Brut espanyol entre 1950 y 1958 va situar-se entre el 5,2% i el 6,1%, però ràpidament van anar apareixent un seguit de desequilibris importants —sobretot el dèficit de la balança comercial i una espiral inflacionista—, que van portar a una situació crítica el 1956-1957 i que van forçar un viratge molt més radical de la política econòmica, que seria conduït per un nou govern format el 1957, perquè el règim sobrevisqués.

Al febrer del 1957, es va nomenar el cinquè govern de Franco, que es va decantar per la liberalització econòmica, en el qual formaren part els primers tecnòcrates de l'Opus Dei. Es va tractar d'un canvi estratègic en la coalició i utilització de les forces disponibles, per tal de poder tirar endavant la situació econòmica estancada d'Espanya.

Els nous ministres van intentar reconduir la situació tant interiorment com exteriorment, sense gaire èxit. Així doncs, el 30 de juny de 1959, van crear el Pla de Estabilització un conjunt de mesures de política econòmica que buscaven retrobar l'estabilització interna, sobretot quant preus i la liberalització de l'economia espanyola, amb això, reordenar les relacions comercials i financeres amb l'exterior.

Catalunya

L'economia catalana va créixer de manera molt notable, generant una abundant demanda de mà d'obra, que va contribuir de manera decisiva a generar el corrent migratori. El creixement econòmic intens va impulsar un canvi estructural, accentuat a la dècada següent, però ja clarament manifestat durant els anys cinquanta. Entre 1951 i 1960, la població activa catalana va créixer en més de dues-centes mil persones, el 20% del total de l'increment espanyol, que va ser d'un milió de persones.

La població activa catalana ocupada bàsicament en l'agricultura va millorar el rendiment dels seus conreus gràcies a la importació d'adobs i maquinària.

La població activa ocupada al sector secundari va pujar. Així doncs, la indústria catalana va viure un creixement intens, que va anar acompanyat d'un procés de diversificació que va fer reduir el pes de la indústria tèxtil mentre augmentava el de les indústries metal·lúrgiques, el sector de l'aigua, el gas i l'electricitat, les químiques, les arts gràfiques i les indústries alimentàries.

També el sector terciari va créixer i es va dinamitzar. El sector terciari va beneficiar-se del creixement agrari i industrial, de la modesta millora de la capacitat de consum d'àmplies franges de la població, i de l'aparició, amb dimensions creixents, de noves activitats com les vinculades al turisme.

El creixement econòmic de la dècada dels cinquanta va facilitar una relativa millora de les condicions de vida de la majoria de la població.

1.3 Situació política

A l'inici de la dècada dels cinquanta, l'Espanya franquista va aconseguir normalitzar les relacions amb la major part de països occidentals i va començar a ser acceptada en els organismes internacionals. Al novembre del 1950 l'Assemblea general de les Nacions Unides va anul·lar la resolució del desembre del 1946 que recomanava el boicot diplomàtic a Espanya. En aquest mateix any Espanya va ingressar a L'Organització Mundial de la Salut –OMS–, el 1953 va ser admesa a l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO).

Els pactes internacionals del 1953, la van treure del seu aïllament i en van consolidar un reconeixement del règim.

Un exemple d'aquests pactes, podria ser el Concordat amb la Santa Seu, que regulava les relacions entre Espanya i el Vaticà, i corroborava la situació de privilegi que l'Església hi tenia des del 1939. Això volia dir que l'Estat es comprometia a finançar les activitats de l'Església, a canvi que Franco pogués participar en l'elecció dels bisbes mitjançant l'anomenat dret de presentació.

Un altre dels importants pactes va ser l'Acord de cooperació amb els EUA, eren uns acords econòmics i militars a canvi d'un recolzament econòmic i diplomàtic.

Al 1955, gràcies a l'acceptació internacional de la dictadura, Espanya va ingressar a l'Organització de les Nacions Unides (ONU) i l'any 1956 ingressà a l'Organització Internacional del Treball (OIT).

El mes d'abril reconeixia la independència del Marroc i la pèrdua, per tant, del que havia estat el seu protectorat.

Un succés polític que caracteritzà més aquest període, va ser l'accés al govern de diferents ministres de l'Opus Dei al 1957.

La manifestació externa de la consolidació del poder de Franco va ser la visita del president nord-americà, Dwight Eisenhower al 1959.

Catalunya

A Catalunya la dècada dels cinquanta va obrir-se amb un esclat de malestar popular d'una gran magnitud. L'increment del preu dels bitllets dels tramvies de Barcelona va provocar, a primers de març de 1951, un boicot massiu d'usuaris. La protesta barcelonina, d'origen semi-espontani, va sorprendre a les autoritats franquistes, tot i que els organismes de vigilància i control social havien ja detectat la gran extensió del malestar popular per la persistència d'escassetats i restriccions de tota mena.

Grup de joves manifestant-se a la vaga de tramvies de Barcelona del 1951.⁵

L'èxit del boicot va donar lloc a la continuació de la protesta, amb la convocatòria d'una vaga general el 12 de març demanant la llibertat dels detinguts durant el boicot i protestant per l'increment de l'import dels bitllets del tramvia. La vaga va ser seguida per uns 300.000 treballadors de Barcelona, i també de Terrassa, Badalona, Mataró i Manresa.

Les vagues barcelonines de març, juntament amb les protestes en d'altres indrets, van influir en la gènesi del canvi governamental de juliol i en el primer viratge significatiu de la política franquista.

L'any 1956 a Barcelona, els estudiants es van reunir en assemblea al paranimf de l'única Universitat del districte, del qual seran expulsats violentament per la policia. Serà l'inici de la creació d'un moviment universitari de resistència contra la dictadura. La reunió va seguir a una nova vaga de tramvies a Barcelona el mes de gener, per l'augment del preu del bitllet.

⁵Font: <https://vespresliteraris.blogspot.com.es/2015/06/la-vaga-de-tramvies.html>

2. Vila-seca als anys 50

Vila-seca en aquella època no era la mateixa que la d'avui en dia. Cal aclarir que als anys cinquanta hi havia dos nuclis de població, Vila-seca i Salou, és a dir, el nucli de Salou pertanyia al municipi de Vila-seca.

2.1 Situació geogràfica

A l'extrem sud-occidental de la comarca del Tarragonès, a uns quatre quilòmetres de l'embocadura del riu Francolí, s'indica el terme municipal de Vila-seca, que tenia una extensió d'uns 3,671 km² abans de la segregació de Salou, és a dir, unes 3.671 ha.

Els conflictes polítics i territorials derivats del trauma de la segregació de Salou foren llargs, quasi d'un any i mig, fins que el 21 de març de 1991 el Tribunal Suprem atorgà les hectàrees en disputa a Salou, que passava a tenir-ne unes 1.529, és a dir uns 15,2 km², mentre que Vila-seca es quedava amb 2.142 ha.⁶

El terme de Vila-seca, emplaçat al Camp de Tarragona, és situat entre els 4°46'55" i els 4°53'10" longitud est i entre els 41°3'20" i 41°7'50" latitud nord.

El terme actualment és circumdat pels de Cambrils (W), Salou (SW), Riudoms (NW), Reus (N), la Canonja (NE) i Tarragona (E).

Té al sud força quilòmetres de costa, dels quals 6,58 km corresponen al cap de Salou i 3,58 km a la platja de la Pineda. El cap de Salou, límit meridional del terme, forma amb el delta de l'Ebre el golf de Sant Jordi i exerceix una important influència en la morfologia de les platges del terme. La seva orientació és NW-SE a W-E i, finalment, SW-NE.

En la planura del Camp de Tarragona, podríem dir que el terme de Vila-seca es troba al centre d'una imaginària circumferència, el radi de la qual el formaria la línia costanera, que per altra banda determinaria la forma de semicercle obert al mar que té el Camp, encerclat per les muntanyes de Prades, la serra de Llaberia

⁶ Dades subministrades per la Generalitat, a través de *l'Anuari Estadístic de Catalunya 1996 i l'Estadística comarcal i municipal 1996*, i l'Ajuntament de Vila-seca. Poden existir lleugeres variacions en les extensions, segons les fonts.

i la Mola de Coldejou. De tota manera, únicament algunes zones del nostre terme tenen unes poques desenes de metres d'altura.

Ubicació de Vila-seca a Espanya.⁷

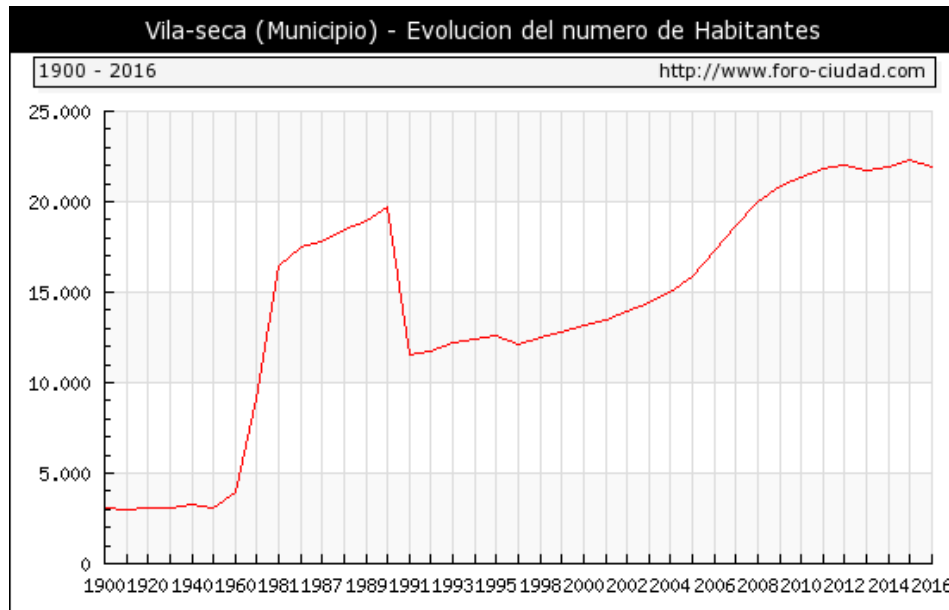
Ubicació de Vila-seca a la província de Tarragona.⁸

2.2 Situació demogràfica

Al 1950 Salou i Vila-seca comptaven amb 3.104 habitants tots dos, només uns 300 habitants més que l'any 1780 a causa únicament del creixement vegetatiu de la població.

⁷ Mapa: <https://es.wikipedia.org/wiki/Vilaseca#/media/File:Espa%C3%B1aLoc.svg>

⁸ Mapa: <https://es.wikipedia.org/wiki/Vilaseca#/media/File:Tarragona-loc.svg>

9

Com podem observar al gràfic anterior, a finals de l'any 1950 i durant tota la dècada dels 60, Vila-seca sofrí un fort creixement demogràfic basat en la immigració a causa de l'elevat índex de construcció, sobretot al sector turístic costaner, de la instal·lació d'indústries i la demanda de mà d'obra del sector serveis, que absorbí el major percentatge de població activa. D'aquesta manera, la població va passar dels 3.104 habitants l'any 1950 als 3.996 habitants l'any 1960 i als 9.201 habitants l'any 1970.

Aquesta massa de població immigrant motivà la creació de dos nuclis de població nous anomenats la Plana, situat en la partida rural homònima al nord del terme i a uns tres quilòmetres del nucli de Vila-seca, i l'altre anomenat Miramar, incorporat plenament al poble i situat al sud de l'antiga carretera de València. Més tard es creà el nucli costaner de la Pineda, de clara orientació turística fins l'actualitat..

2.3 Situació econòmica

Vila-seca de Solcina ha estat essencialment agrícola fins fa pocs decennis i, naturalment, la seva economia es basava en el benefici dels seus productes agrícoles i en unes escasses indústries de transformació d'aquests productes.

⁹ Gràfic: <http://www.foro-ciudad.com/tarragona/vila-seca/mensaje-11463429.html>

La terra, l'abundor d'aigua, la suavitat del clima i les bones comunicacions afavoreixen el desenvolupament de l'agricultura.

Els conreus han anat evolucionant a través del temps d'acord amb la demanda i les exigències del mercat, cal remarcar que en aquella època concreta els cultius més propis de Vila-seca eren el garrofer, l'olivera i el vi. A començament dels anys cinquanta, per exemple, es superaven els 40.000 hectolitres de vi; aquesta collita va ser la més productiva de tota la història recollida pel Sindicat Agrícola del poble¹⁰.

Un fet important va ser quan l'any 1955 es va produir una onada de fred a totes les comarques tarragonines, que va provocar baixes temperatures, glaçades intenses i forts vents de la tramuntana que provocaren l'esqueixada de branques i fins i tot l'esberlament de soques senceres. Va matar oliveres principalment i no va deixar rastre d'hort. Gran part de Vila-seca es guanyava la vida per l'agricultura i en aquell moment es van empobrir molt més.

El nou model de desenvolupament iniciat a finals dels cinquanta es caracteritzà per una constant disminució del nombre de persones que es guanyaven la vida a la terra i una consegüent disminució de la superfície conreada. Recordem que abans només havia unes escasses indústries de transformació dels productes agraris.

En el quadre següent¹¹ —sense detallar excessivament— es reflecteix l'evolució de la superfície dedicada al conreu en les seves dues modalitats de secà i de regadiu des de 1950 fins a l'any 1977, en hectàrees:

	1950	1953	1956	1963	1971	1977
Secà	2.766	2.738	2.460	2.060	1.553	1.336
Regadiu	306	323	596	664	669	877
Total	3.072	3.061	3.056	2.724	2.222	2.213

¹⁰ El Sindicat Agrícola de Vila-seca, agrupava la totalitat dels pagesos, i tenia cura de l'elaboració, conservació i venda d'alguns dels productes dels associats i dels subministraments d'adobs i llavors, disposant de magnífiques instal·lacions per a l'elaboració del vi i de l'oli.

¹¹ Font: AJUNTAMENT de vila-seca-salou (1977) *Estudi sobre Vila-seca-Salou*

És a dir, l'impacte va ser brutal. Malgrat la tecnologia agropecuària i l'ampliació dels mercats, la superfície conreada ha passat de 3.072 a 2.213 hectàrees entre 1950 i 1977. Aquesta reducció va afectar molt el secà, de 2.766 hectàrees a 1.336 hectàrees, mentre que el regadiu ha passat de 306 a 877 hectàrees durant el mateix període.

La majoria de persones que treballaven al sector agrícola es traspassaren als sectors terciari o secundari, ja que oferien millors perspectives econòmiques. Aleshores, sovint l'agricultura ha esdevingut una activitat de temps lliure. Així, la població activa agrària va passar del 25% el 1965 al 6,7% l'any 1977.

Si bé ha de tenir-se en compte que en aquesta crisi han influït, entre d'altres, tres importants factors: en primer lloc, que les terres qualificades com a millors des del punt de vista del seu rendiment agrícola, són precisament les que han estat venudes a les empreses industrials. En segon terme, l'excessiva dispersió o disseminació de la propietat agrícola, tant més destacable en un terme tan vast com el nostre, que origina les naturals dificultats per les feines agrícoles i es tradueix en un rendiment inferior al que seria de desitjar. Per últim, la pobresa i escassetat d'aigua a la zona de secà, que acusa nombroses dificultats per a la seva transformació en regadiu, especialment de caràcter econòmic, en exigir una considerable inversió que en molts casos no guarda la necessària relació amb el previsible rendiment de la despesa, i d'això ve que malgrat d'ésser notable el percentatge de conversió de secà en regadiu no atenyi els nivells que hauria pogut assolir.

Així doncs, a partir de la dècada del anys 60, el sector agrari que havia sigut sempre la base de l'economia vila-secana, va ser substituït pel sector industrial i turístic.

Pagesos vila-secats treballant l'any 1952.¹²

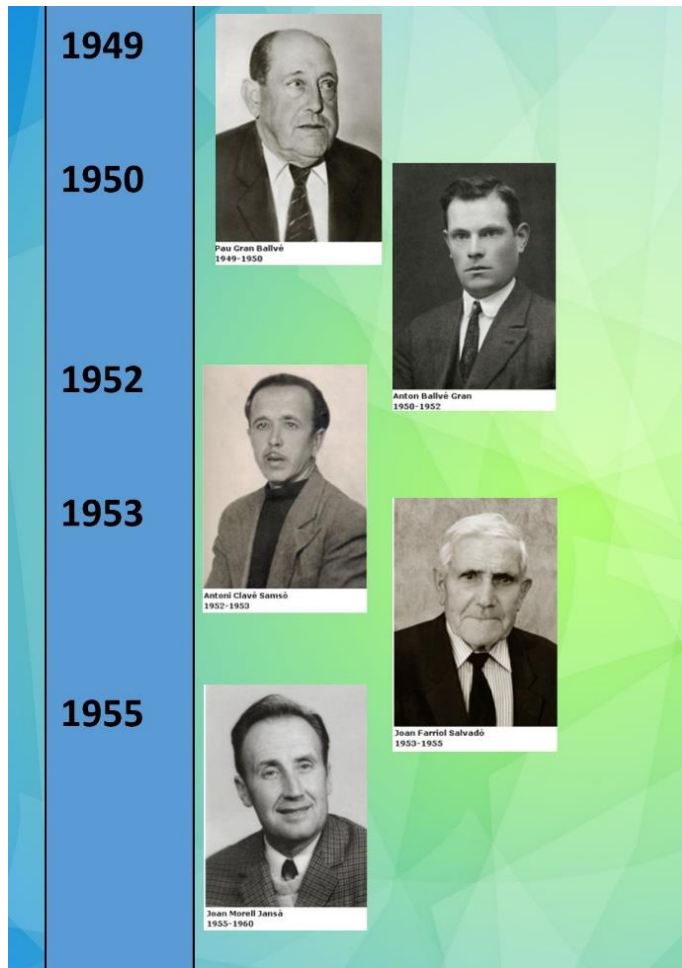
2.4 Situació política

Com ja he explicat en l'apartat 1, Espanya estava en plena dictadura franquista. Durant tot el període dels anys 50, van prendre possessió de Vila-seca cinc alcaldes diferents.

He volgut fer un esquema dels diferents alcaldes de la dècada dels cinquanta, per una comprensió millor, i així explicar-ho d'una manera més visual. L'esquema següent reflecteix els diferents alcaldes que van passar per Vila-seca durant tota la dècada dels cinquanta

El primer alcalde va ser Pau Gran Ballvè, alcalde de l'any 1949 a l'any 1950, després de l'any 1950 a l'any 1952, Anton Ballvè Gran, seguidament Antoni Clavé Samsó de l'any 1952 a l'any 1953, Joan Farriol Salvadó de l'any 1953 a l'any 1955, i finalment de l'any 1955 a l'any 1960, Joan Morell Jansà.

¹² Imatge: Facebook, pàgina Vila-seca Antiga.

A principis de 1949 es produeixen els primers canvis a l'Ajuntament després del que fou constituït en acabar-se la guerra; va quedar format a partir del 6 de febrer per l'alcalde Pau Gran Ballvé i per els regidors; Josep Llauredó Casas, Josep Casas Rovira, Anton Ballvé Gran, Josep Morell Jansà, Francesc Gavalda Eloy, Anton Adserias Palau, Josep Fongibell Ferran, Anton Moragas i Antoni Clavé Samsó, fins l'any 1950.

En segon lloc, el 22 de febrer de 1950, és nomenat alcalde de Vila-seca, Anton Ballvé Gran, fins l'any 1952.

A continuació, el 3 de febrer de l'any 1952, són nomenats Regidors de l'Ajuntament: Josep Clavé Llauredó, Josep Casas Rovira, Francesc Gavalda Eloy, Josep Morell Jansà, Josep Badia Farriol, Josep Fontgibell Ferran i Pere Molas Saladié. Es veu que hi hagué problemes a l'Ajuntament i Anton Ballvé va dimitir, per això va ocupar interinament l'alcaldia Antoni Clavé Samsó fins l'any 1953.

En quart lloc, al 1953 es nomenat alcalde Joan Farriol fins l'any 1955.

El 6 de febrer de l'any 1955, són nomenats regidors de l'Ajuntament de Vila-seca: Anton Ballvé Gran, Joaquim Perelló Sabaté, Josep Poblet Graset, Ramon Forasté Sauné, Pau Gran Ballvé, Josep Forasté Llauredó, Josep Clavé, Josep Badia i Pere Molas. Finalment el 23 del mateix mes, es nomenat alcalde Joan Morell Jansà fins l'any 1960.

2.5 La societat vila-secana de l'època

A finals del segle XIX, dins del moviment social i cultural de la Renaixença, es van començar a fundar per tota Catalunya una sèrie d'associacions amb l'objectiu comú de desenvolupar la cultura catalana que havia romàs tants anys adormida.

En aquells temps els vila-secats de l'època es relacionaven socialment a través de societats, que eren els únics espais d'esbarjo, de distracció i de relacions socials que tenia la població. Durant llargs períodes de temps, les associacions culturals i recreatives han dinamitzat la vida cultural i de lleure del municipi. Vila-seca en posseeix diverses, algunes d'elles amb un llarg recorregut, com són: *El Fènix d'E. y D.* (1875), *El Centre Catòlic* (1893) i *L'Ateneu Pi i Margall d'E. y D.* (1929). Totes les festes giraven al voltant de les societats d'oci existents aleshores.

Any 1953, a la Plaça de les Voltes, passejant pel poble després d'haver ballat per Sant Antoni.¹³

2.5.1 El Fènix

La primera societat a Vila-seca va ser *El Fènix d'E. y D.*, fundada l'any 1875 per gent pagesa de tarannà liberal i amb voluntat de ser apolítica, enmig d'una guerra civil, la tercera guerra carlina (1872-1876), en un clima de gran crispació política i social, i sota el nom de "*Sociedad Recreativa de Il·lustración*". El nom d'il·lustració, es va inspirar en la Il·lustració francesa que havia envaït el pensament europeu d'aquella època i encaixava amb la mentalitat

¹³ Imatge: Facebook, pàgina Vila-seca Antiga.

d'aquells socis fundadors, tot i que el seu nom popular era *El Casino*, com a lloc d'esbarjo i joc que era, i que encara es conserva a hores d'ara.

Grup dels primers socis del *Fènix*, durant la celebració del 25è aniversari de la Societat. 2 de febrer de 1900.¹⁴

El Fènix, que fa poc va celebrar el seu 125è aniversari, és una de les deu associacions més antigues de Catalunya. La seva seu inicial era al carrer de Sant Antoni (antiga plaça Flix), a l'edifici conegut com ca Córdoba, actualment derruït i convertit en el carrer de vianants de l'abat Aureli M. Escarré. Per desavinences amb el seu propietari, es van traslladar l'any 1929 a la seva seu definitiva, de la seva propietat, al carrer de la Riera, després d'un temps en l'edifici conegut com l'Olla de Gustavo, al carrer de Sant Antoni.

El Fènix ha dut a terme un gran nombre d'activitats: cicles de conferències, concerts, vetllades literari-musicals, creació d'una biblioteca, classes culturals per als fills dels socis, excursionisme, cant coral el 1902, seccions esportives, etc., a més del teatre i el cinema. De tota manera cal dir que, els esdeveniments socials en què més destacava *El Fènix* era en els balls per les festes majors.¹⁵

¹⁴ Imatge: GARRIGA PUJALS, Montserrat. *Societat El Fènix: 125è. aniversari (1875-2000)*. Societat El Fènix de Vila-seca, 2000.

¹⁵ Per la festa de Sant Antoni (la festa major), al matí tenia lloc la benedicció dels animals, les curses de cavalls i La Desfilada de Carretel·les, era una cercavila de carrosses construïda per la societat, amb la canalla disfressada segons la temàtica escollida. Al migdia, el Vermut. Més tard, el tradicional Ball de Coques, on se subhastava a cada societat una coca grossa entre els assistents al ball, que solia guanyar-la una colla de joves.

Carretel·la del 50è aniversari del *Fènix*, que representava un temple romà.¹⁶

2.5.2 El Centre Catòlic

La segona societat recreativa vila-secana en antiguitat és *El Centre Catòlic*, fundat l'any 1895 i provocat per una escissió de *El Fènix*, amb un caire religiós, naturalment catòlic, i políticament inclinat cap el carlisme, com reacció al moviment obrer laic i anticlerical que s'estava produint a finals del segle XIX en la societat catalana i a Vila-seca en particular. Com el seu nom indica, *el Centre*, com habitualment se'l coneix, va néixer amb un enfoc més religiós que les altres. Tot i amb això, el seu objectiu principal era, igual que *El Fènix*, el desenvolupament de la cultura.

Primers socis del *Centre Catòlic* al segle XX.¹⁷

Bàsicament i evolucionant d'acord amb els temps, l'activitat que principalment ha predominat en aquesta societat ha sigut el teatre de producció pròpia o en col·laboració, les conferències i debats, el cinema, les iniciatives socials i la

¹⁶ Imatge: GARRIGA PUJALS, Montserrat. *Societat El Fènix: 125è. aniversari (1875-2000)*. Societat El Fènix de Vila-seca, 2000.

¹⁷ Imatge: Josep Morell Jansà.

participació ciutadana, la música, la formació cívica i política, cursets de sardanes i de gralla, caramelles, esbart dansaire, cant coral, cursets de català, celebracions socials, vetllades literàries..., de les quals es duen terme en la seva seu del carrer de Comte de Sicart.

Només s'admetia com a socis els que professessin i practiquessin la religió catòlica i haguessin rebut la Primera Comunió. Tres socis proposaven el candidat i responien de la seva idoneïtat moral i religiosa. Es dictava l'obligatorietat dels socis a assistir a les processons religioses del culte catòlic, principalment les del Corpus i les del Sant Patró de la vila, i podien ser expulsats els que incomplissin la norma (tres faltes d'assistència no justificades).

Al *Centre Catòlic* era molt habitual ballar sardanes cada diumenge a la Plaça de les Voltes, plaça que es troba davant del *Centre Catòlic*.¹⁸

2.5.3 L'Ateneu Pi i Margall

A Vila-seca, l'any 1928, a les acaballes de la Dictadura de Primo de Rivera, un grup de socis joves del *Fènix* de ideologia liberal, pretenien donar un caire més polititzat a la Societat, amb una orientació republicana i sobre tot catalanista. En no posar-se d'acord amb la majoria dels altres socis, aquells joves van acabar abandonant *El Fènix*, amb la idea de constituir una nova entitat que acomplís les seves expectatives. Així va néixer, l'any 1929 l'*Ateneu Pi i Margall*.

¹⁸ Imatge: MORELL, J i VAQUER, P. (2001) *Vila-seca* Primera edició. Valls: Editorial Edicions Cossetània (La creu de terme) ISBN 84-89890-91-9

Any 1930, una de les primeres imatges dels fundadors en el dia de Sant Antoni, davant la seu de l'*Ateneu Pi i Margall*.¹⁹

El desenllaç de la guerra, amb el triomf de les tropes rebels del general Franco, i la instauració d'un règim, van provocar que la societat fos dissolta el 1939 i el seu local social confiscat. No va aconseguir obrir fins l'any 1947 i sota l'aixopluc de '*Educación y Descanso*'. Finalment, a la dècada dels 50, fruit del seu bon fer, la societat va aconseguir un nombre rècord d'associats, gairebé 400.²⁰

Després d'un temps a ca Pàmies, l'*Ateneu* es va establir a la Plaça de les Voltes. En ésser una entitat eminentment política, aviat es van començar a celebrar xerrades i conferències de diferents representants polítics. Però de la mateixa manera que les altres societats, la gent preferia les celebracions de les festivitats més importants, els dies de festa grossa, com les festes majors, el Carnestoltes, revetlles de Sant Joan i Sant Pere, cap d'any..., amb la celebració dels seus lluïts balls de societat, les sessions de teatre i de cinema, vetllades literàries i musicals, etc.

Carretel·la de l'*Ateneu*, el 17 de gener de 1952, a la plaça de l'Església.²¹

¹⁹ Imatge: Facebook, pàgina Vila-seca antiga.

²⁰ Amb l'arribada de la democràcia, es va acordar recuperar, l'any 1977, el nom originari de Ateneu Pi i Margall.

²¹ Imatge: GARRIGA PUJALS, Monserrat.(2004) *Ateneu Pi i Margall. 75 anys d'història (1929-2004)*. Edita: Ateneu Pi i Margall. Vila-seca, 2004.

3. Situació abans del conflicte

Vila-seca era un poble al qual corresponien dos metges, entre ells dos s'havien de repartir els dos districtes que hi havia, el Primer Districte era Vila-seca, i el Segon Districte era part de Vila-seca i tot Salou. Un metge tenia la plaça de titular i l'altra la plaça de lliure, és a dir, tots dos metges eren metges de família, de manera que s'encarregaven de l'assistència mèdica de cada ciutadà, però amb tot, hi havia una diferencia, el metge titular era el cap local de sanitat, s'encarregava dels tràmits oficials locals, mentre que el metge lliure no ho podia fer.

L'assistència sanitària no era ni universal ni gratuïta. Per això, davant la dificultat de les classes més desfavorides per accedir a l'atenció mèdica, les autoritats van haver d'idear una mena d'assegurança col·lectiva, que es va conèixer amb el nom "d'igual". Les iguals mèdiques eren unes quantitats fixes de diners, que es pagaven anualment a canvi dels serveis del metge de família i l'atenció primària a l'abast de tots.

L'any 1942 entra en vigor la llei del S.O.E (*Seguro Obligatorio de Enfermedad*). Un cop implantada aquesta llei, és quan comença a consolidar-se el sistema públic d'atenció sanitària. Cal fer ressaltar que la Seguretat Social assignava una cartilla per cada família, on constava el metge adjudicat aleatòriament, però si tu volies un altre metge i una atenció de 24 hores havies de pagar la iguala, per aquest motiu, la població seguia pagant les iguals, i només empraven la Seguretat Social pels medicaments.

Els metges els nomenava la Direcció General de Sanitat, però el Col·legi de Metges provincial hi tenia molt a dir. El sou d'aquests metges variava en funció de les cartilles de pacients atesos procedents de la Seguretat Social, també de les iguals i el càrrec de cap local de sanitat tenia un complement salarial.

En ser nomenats, els metges anaven a prendre possessió a l'Ajuntament.

Entre els anys de la guerra civil (1936-1939) i la postguerra, a Vila-seca podíem trobar tres metges diferents: el Dr. Perera

, el Dr. Andreu i el Dr. Guardiola. Durant la guerra civil, van oficialar el Dr. Andreu i el Dr. Perera²², després d'acabar la guerra van marxar del poble, i poc després va arribar el Dr. Guardiola.

3.1 L'aparició del Dr. Punset

El 7 de juliol de l'any 1945, el Dr. Eduard Punset Alegrí procedent d'un poble de la comarca del Priorat, concretament de la Viella Baixa. Va ser nomenat metge titular de Vila-seca, i va prendre possessió del primer districte substituint la plaça de metge del Dr. Guardiola. En el mateix moment el Dr. Sergio Lucas exercia al segon districte.

Dos anys més tard, el 12 de gener del 1947, el Dr. Sergio Lucas renuncia el segon districte, de manera que va quedar vacant aquesta plaça, i seguidament va ser ocupada pel Dr. Punset, així acumulant el segon districte i el primer districte que ja tenia.

Dos anys més tard, l'any 1949, pren possessió el Dr. Tomàs Pagès, un any després marxa i el supleix el Dr. Enric Nolla.

Finalment, la sanitat vila-secana es va quedar ocupada per dos metges permanents. El Dr. Punset atenia el 60% de la població, gràcies a la seva amabilitat, simpatia i confiança. Així doncs, el Dr. Nolla atenia el 40% restant de la població.

El 26 d'agost de 1953, el *Diario Español* de Tarragona, li va fer una entrevista al Dr. Punset per parlar de Salou. Va comentar estranyat, que no entenia el motiu pel qual el capital privat no invertia més en la població de Salou, atès que oferia moltes possibilitats de futur. El Dr. Punset, es mostrava interessat, doncs, a més d'en la sanitat en els afers econòmics, especialment a Salou, on tenia negocis. (Annex 1)

²² El Dr. Perera va ser metge i alcalde a la vegada.

4. Inici del conflicte

4.1 El projecte de Salou

L'any 1949, l'Ajuntament de Vila-seca, va proposar el projecte "*Ensanche, reforma y saneamiento del barrio marítimo de Salou*", amb la finalitat que la desembocadura general de totes les clavegueres de Salou, anessin a parar a un punt situat al començament del mateix espigó del port, a una distància aproximada d'uns vint metres de la platja. L'any 1952 la subcomissió provincial de Sanitat aprova el projecte.

Dos anys després, l'any 1954, s'inicien les obres del projecte del clavegueram de Salou. El Dr. Punset com a cap local de sanitat, va impugnar el projecte i el va denunciar. Va iniciar també una campanya en contra, ja que ell el considerava funest i inviable.

El 21 de març del mateix any, es publicà al *Diario Español* de Tarragona (Annex 2), un article de les denúncies realitzades pels veïns de Salou, on diuen que han de paraitzar-se ràpidament les obres del clavegueram de Salou, perquè la desembocadura està massa prop del mar i faria malbé completament aquella zona i podria provocar, fins i tot, algunes epidèmies a causa de la baixa mar. Per aquest motiu, s'organitza una recollida de signatures en contra del projecte per presentar a la Diputació Provincial. Hi havia les firmes del Sr. Llauredó²³ i del Dr. Punset, a més d'uns 150 veïns.

Quatre dies més tard, el 25 de març, el *Diario Español* de Tarragona (Annex 3) va publicar un altre article on el Dr. Punset denunciava uns aspectes concrets del projecte de clavegueram, afirmava que el pla de obres era desastrós, es podrien originar epidèmies i contagis, fins i tot filtracions de les aigües residuals. Al final de l'article ell remarcava que s'havia d'efectuar la suspensió de l'obra i que no entenia el comportament per part de l'Ajuntament de Vila-seca de no parar-ho. S'atribueixen com a motius de la denúncia del Dr. Punset la represàlia pels impostos municipals que li havien posat a la bolera de la seva propietat. Per

²³ Rector de l'església Santa Maria del Mar de Salou.

aquesta causa es van iniciar una llarga sèrie de discrepàncies entre l'Ajuntament i el Dr. Punset.

Per contrarestar aquesta campanya, l'Ajuntament convoca les forces vives del poble (representants de les diferents entitats econòmiques i recreatives), inclòs el Dr. Punset, el qual en surt mal parat ja que els representants de les entitats hi van ser molt crítics. No obstant, el Dr. Punset va seguir fent l'impossible per contrarestar la seva campanya.

Al cap d'uns dies van aparèixer pel poble uns fulls volanders en el quals es feia esment al "Doctor Cloaca". El senyor Punset va acusar la Tecleta Garcia²⁴ d'haver-los fet i la va denunciar. En el judici posterior fet a Tarragona, en el qual van acusar molts vila-secats, la Tecleta fou absolta per falta de proves.

4.2 L'arribada dels altres metges

Any 1954, feia nou anys de la permanència a Vila-seca del Dr. Punset com a metge i com a cap local de sanitat. Després dels successius canvis del segon metge, va arribar el Dr. Nolla que va assumir el tractament del 40% de la població.

Per motiu de denúncies fetes al Col·legi de Metges de la província (que es van atribuir al Dr. Punset), el Dr. Nolla va haver de marxar de Vila-seca i anar-se'n al Perelló.

El Dr. Luna Aramburu procedent de la província de Tarragona, va suplir al Dr. Nolla i se li van assignar 150 *cartillas del seguro* (del *Seguro Obligatorio de Enfermedad* – S.O.E) que tenia el Dr. Punset. El fet de canviar-se de metge, va provocar moltes queixes dirigides al Dr. Punset, per part de les famílies afectades, ja que estaven contentes amb ell i no entenien aquells canvis. Algunes d'aquestes famílies van adreçar uns escrits al S.O.E, – redactats pel propi Punset–reclamant un canvi de metge.

Tres mesos més tard, el Dr. Punset es va comunicar per escrit al S.O.E queixant-se, "Me'ls he guanyat a pols. Que se'ls-hi guanyi ell també!"[sic]. Aleshores el

²⁴ La Tecleta estava en contra del Dr. Punset i treballava d'administrativa a les oficines de la Cooperativa Agrícola de Vila-seca.

S.O.E li va contestar enviant un escrit recriminant-li que continués assistint la major part dels assegurats que havien sigut assignats al Dr. Luna. El Dr. Punset contestà defensant-se “No es just que a un metge que porta catorze anys al poble, li prenguin 150 cartilles per donar-les a un que justament ha arribat fa quatre mesos”, “ si jo havia acceptat aquesta situació era després d’un compromís verbal i que els afiliats poden escollir el metge que volguessin sempre que estiguessin igualats”. Davant de l’actitud del Dr. Punset, el 10 de maig, la *Jefatura Nacional del Seguro* va comunicar-li que li havia instruït un expedient disciplinari i se’l cita a declarar el següent dia 17.

Per la seva part l’Ajuntament, l’1 de juny del mateix any, va comunicar que traspassava l’atenció sanitària dels empleats municipals del Dr. Punset al Dr. Luna, davant de les protestes del Dr. Punset.

El 24 de novembre, van ser-li enviats tots els càrrecs als quals havia de contestar. El primer càrrec era per omplir ell mateix les peticions de canvi de metge a les famílies. Ell al·legà “No és cap delictes ajudar a omplir peticions de canvi de metge a unes persones que amb prou feina sabien llegir i escriure”.

El segon càrrec era el d’atendre famílies adscrites a un altre metge. Ell declarà “Si atenc a famílies adscrites a un altre metge, era perquè lliurement acudien a casa meva”.

El 25 de febrer del 1955, la inspecció mèdica de Reus va emetre un edicte sancionador al Dr. Punset que suposava suspensió de sou i feina durant tres mesos i mentre aquest període es faria càrrec dels malalts el Dr. Luna. El Dr. Punset va recórrer la sanció via Col·legi de Metges i li fou retirada.²⁵

Al cap de poc més d’un any d’estar exercint a Vila-seca, el Dr. Luna va decidir marxar a Tarragona, cansat de les pressions rebudes per part de l’altre metge. Per cobrir la seva plaça, va arribar a Vila-seca el Dr. Martín Domingo, que per sorpresa de tots, va instal·lar la seva consulta a casa del Dr. Punset, cosa que no va agradar als propis abonats, els quals, després d’haver-se discutit amb el Dr. Punset pels canvis dels metges, havien de continuar anant a casa seva per visitar-se. I això ho veien com una humiliació.

²⁵ Moltes fonts destaquen que el Dr. Punset tenia suport dels estaments sanitaris oficials.

5. L'esclat del conflicte

5.1 Apujada de les iguales

El 29 de maig de 1955, la *Asamblea General Extraordinaria de Señores Colegiados de la Ciudad de Reus*, i el 15 de setembre del mateix any, la *Comisión Permanente del Consejo General del Colegio de Médicos de Madrid*, van aprovar unes noves tarifes i quotes mínimes per al servei mèdic rural.

El dia 1 de desembre, els dos metges del poble, el Dr. Punset i el Dr. Martín, van enviar una circular als seus afiliats, en què informaven que les iguales que pagaven, passarien de 50 pessetes l'any a un mínim de 200 pessetes l'any i fins a un màxim de 500 pessetes segons els membres de cada unitat familiar, amb l'agreujant que no hi entraven els serveis nocturns ni posar injeccions. (Annex 4) Davant d'aquests preus tan excessius, la gent del poble es va indignar, perquè estaven en uns moments en què l'agricultura no anava massa bé.²⁶

La primera protesta es va produir al final d'una reunió de la Junta Municipal del Cens celebrada al Jutjat de Pau on dos dels seus membres van ser els portaveus de la Junta i van demanar al Sr. Joan Morell (alcalde de Vila-seca) que l'Ajuntament s'impliqués per tal d'evitar aquests abusos. Uns dies més tard, també les juntes de les Societats recreatives i econòmiques del poble, ho van demanar.

El dia 6 de gener de 1956, l'alcalde, davant de tanta pressió, va convocar al Ajuntament, a totes les Entitats: Consell local de la Falange, *Hermandad Sindical de Labradores i Ganaderos*, Cooperativa Agrícola i a les tres societats existents en aquells moments: *El Fènix*, *El Centre Catòlic* i *l'Ateneu*, a una reunió de la qual es va excloure al Dr. Martín. En el decurs de la reunió, va presentar-se el Dr. Martín a qui es va fer fora. El Dr. Martín va anar a avisar al Dr. Punset, aleshores tots dos van acudir a la Guardia Civil, denunciant el que ells entenien com una reunió il·legal, una conspiració contra els metges. Tots dos metges van tornar a Vila-seca acompanyats de dos guàrdies civils de Cambrils i es van dirigir cap a l'Ajuntament (Annex 5). Pel camí la gent del poble els anava seguint, tothom sortia de les cases i els cafès, dirigint-se cap a la Plaça de l'Església. En

²⁶ A causa del fred de l'any 1955, esmentat en el subapartat 2.4.

arribar a l'Ajuntament, la Guàrdia Civil va dissoldre la reunió, la qual cosa va provocar que la gent que s'havia concentrat a la Plaça de l'Església, escridassés els dos metges i els manifestés el seu desig de donar-se de baixa.

La bona relació entre els dos metges es va trencar, i deu dies més tard, el 16 de gener, el Dr. Martín va formar un aldarull amenaçant amb una pistola al Dr. Punset a casa seva. El Dr. Martín va ser reclòs en el Sanatori de Mas Plana.²⁷

Pocs dies més tard, vingué a substituir-lo el Dr. Fernández²⁸ que al cap d'un mes va marxar, aquella plaça la va ocupar el Dr. Zamora que també va renunciar a la plaça al cap de pocs dies.

Davant de la renúncia dels metges designats després del Dr. Martín, el Dr. Punset va ser l'únic tot i l'oposició de gran part de vilatans, encara que en cap moment van dubtar de la seva vàlua professional. El Dr. Punset va començar una campanya per guanyar-se la població que tenia en contra.

5.2 Arribada del Dr. Andrés Cochs Cristiá

L'ajuntament buscava una solució al conflicte i conjuntament amb el Col·legi de Metges, buscaven una persona a la qual poguessin acudir lliurement aquelles persones que estaven en desacord amb l'únic metge titular que hi havia exercint al poble, el Dr. Punset.

Davant d'aquesta situació el Dr. Messeguer —vicepresident de la Diputació i exsecretari del Col·legi de Metges— va fer anar a Vila-seca al seu gendre el Dr. Andrés Cochs Cristiá, que aleshores estava exercint a la Nou de Gaià, província de Tarragona, amb la condició de que abandonaria la plaça quan quedés coberta per un titular o un interí.

Al cap de pocs dies l'Ajuntament va convocar als veïns perquè manifestessin a quin metge es volien afiliar (al Dr. Cochs o al Dr. Punset), pagant una iguala d'un es 500 pessetes l'any. A la consulta hi van participar 666 habitants de Vila-seca, el resultat d'aquesta consulta va ser que unes 300 famílies preferien no igualar-se a cap dels dos metges, 309 famílies es van igualar al Dr. Cochs i 57

²⁷ Segons la informació oral del Sr. Joan Sans, forner d'una pastisseria Vila-secana, que es trobava en aquell moment a la casa repartint pa.

²⁸ El Dr. Fernández no consta en cap document perquè va estar poc temps exercint de metge a Vila-seca.

famílies al Dr. Punset. Aquests resultats es van haver de lliurar al Col·legi Oficial de Metges de Tarragona (Annex 6).

La situació s'agreuja quan el 25 de febrer del 1956, el Dr. Martín és donat d'alta de la seva malaltia i demana a la Direcció de Sanitat i a la Inspecció del S.O.E, reincorporar-se a la seva plaça de metge. Pocs dies després el S.O.E va comunicar als afiliats atesos pel Dr.Cochs, que havien de tornar amb el Dr.Martín, els abonats del Dr.Cochs estaven molt contents amb ell, cosa que va provocar la negació d'entregar les seves cartilles. L'Ajuntament per tal d'evitar noves revoltes, va demanar al Dr.Cochs que continués fent-se càrrec dels abonats que estaven en contra de la tornada del Dr.Martín.

El 17 d'abril, la Inspecció Provincial del S.O.E va comunicar al Dr.Martín que el dia 20 d'aquell mateix mes passés a buscar per la Inspecció les fitxes dels abonats que li pertocaven, per poder-se reintegrar al seu ofici.

El Dr. Martín ja portava un mes i mig a Vila-seca sense haver-se pogut fer càrrec de les cartilles que legítimament li corresponien, per això, el dia 30 d'abril, va transmetre al Cap Nacional un informe on exposava la seva situació. Això va comportar que el dia 3 de Maig, el Dr. Cochs rebés un comunicat d'Inspecció comminant-lo a que el dia 7 lliurés tots els fitxers dels seus assegurats. Simultàniament el Dr. Martín es va reintegrar a la plaça de metge de Vila-seca.

La immensa majoria dels que atenia el Dr. Cochs no es volien canviar i per això es va instaurar una Societat d'Assegurances, gràcies a aquella societat, pagant una mòdica quantitat, el Dr.Cochs continuaria assistint tots aquells que preferissin ser atesos per ell. Quan el Dr. Punset i el Dr. Martín es van assabentar, van denunciar-ho a la Inspecció Provincial del S.O.E, al Col·legi de Metges de Tarragona i al Governador Civil, però no va servir de res.

Tot va seguir igual fins que al juliol del mateix any, el Dr. Martín va rebre l'excedència forçosa per motius desconeguts, de tal manera que el Dr. Cochs quedava lliure per a exercir a Vila-seca.

5.3 El Dr. Punset, metge del Segon Districte

Amb l'excedència forçosa del Dr. Martín, va quedar vacant la plaça del segon districte, el 24 de juliol de 1956 es va adjudicar al Dr. Punset el segon districte, que incloïa Salou, deixant a les seves mans el Primer Districte i el Segon Districte.

Al setembre, l'Ajuntament impugna aquesta adjudicació enviant una carta al Cap Provincial de Sanitat, en aquell document al·legava que el Dr. Punset no s'havia presentat a fer-se càrrec dels serveis a Salou, això segons el reglament vigent, s'havia d'entendre que renunciava el càrrec, també justificava una sèrie de serveis que l'Ajuntament havia encomanat al Dr. Cochs, considerant que l'Ajuntament podia encomanar els serveis municipals al metge que li plagués. A més denunciava que el Dr. Punset atenia pacients a Salou en l'època que no tenia la plaça del segon districte, i per últim delatava que el Dr. Punset utilitzava un segell on deia "*Inspección Municipal de Sanidad-Salou-Tarragona*", com si Salou fos un poble independent a Vila-seca (Annex 7). El Cap Provincial de Sanitat va contestar que no havia cap motiu per sancionar el Dr. Punset. Això demostrava que el Dr. Punset tenia el suport dels estaments sanitaris oficials.

El 14 de Març de 1957, el Dr. Punset va acudir a l'Ajuntament a reclamar la autorització de la presa de possessió del Segon Districte i l'alcalde li va contestar que hauria d'anar el Cap Provincial de Sanitat a fer-ho. El Dr. Punset ho va comunicar al Cap Provincial de Sanitat, ell li va ordenar que hi tornés a l'Ajuntament amb dos testimonis, tot i així va rebre la mateixa resposta de la primera vegada, per això el mateix dia va comunicar-ho al Cap Provincial de Sanitat.

Després d'una autèntica escalada de denúncies i recursos entre el Dr. Punset, l'Ajuntament, el Cap Provincial de Sanitat, el Dr. Punset va optar pel Segon Districte deixant lliure el Primer Districte. El 30 d'abril de l'any 1957, es va anunciar un concurs per la vacant del Primer Districte.

Finalment, Vila-seca va quedar classificada com una vila on hi havia dues places mèdiques titulars.

5.4 El Dr. José Camón Palacín metge del Primer Districte

El 23 de març de l'any 1958, es va adjudicar en propietat la plaça vacant de Vila-seca al Dr. José Camón Palacín, plaça ocupada fins aleshores interinament pel Dr. Cochs.²⁹ No obstant això, l'Ajuntament es resistia a lliurar-li l'acta de presa de possessió. El Dr. Cochs es negava a cedir la plaça que ocupava interinament, per aquest motiu, el Dr. Punset, que donava suport al Dr. Camón, va enviar una carta al Col·legi Oficial de Metges i al Consell General de Metges d'Espanya, manifestant que el Dr. Cochs no pensava marxar de Vila-seca ni deixar d'exercir la seva professió. (Annex 8 i 9)

El Dr. Camón va instal·lar la seva consulta a casa del seu protector, el Dr. Punset, això va provocar que l'enemistat de la major part del poble recaigués sobre el Dr. Camón. Per aquest motiu, per res del món anirien a Cal Punset, encara que fos per visitar un altre metge.³⁰

El 21 de maig d'aquell mateix any, la Comissió Permanent de l'Ajuntament rep un comunitat del Cap Provincial de Sanitat ordenant que el Dr. Cochs se n'havia d'anar.

El dia 27 de setembre, al voltant de les 9 del vespre, un grup d'individus partidaris del Dr. Cochs es van presentar a casa del Dr. Camón i el van amenaçar, dient-li que si en el termini de 24 hores no desapareixia del poble, no es farien responsables del que li pogués passar. El Dr. Camón va denunciar aquella amenaça al Jutjat de Pau i a la Guardia Civil, que van passar l'atestat als seus superiors de Tarragona.

El 4 d'octubre el B.O.E³¹ va publicar una proposta de la Junta Provincial per l'amortització d'una plaça de metge titular convertint-la en metge lliure per a Vila-seca.

Així doncs, el 14 de novembre representants de l'Ajuntament van anar a Madrid per tal de garantir que la plaça de metge lliure pogués ser pel Dr. Cochs. Un cop allà, es van entrevistar amb el Secretari General de Sanitat, que va trobar bé la

²⁹ Encara que el Dr. Martín l'any 1956 es reintegrés en la plaça de Vila-seca, el Dr. Cochs seguia sent, en part, l'interí d'aquella plaça.

³⁰ Va passar el mateix amb el Dr. Martín, l'any 1955.

³¹ B.O.E (Bolletí Oficial de l'Estat), és el medi de publicació de les lleis, disposicions i actes de presència obligatòria.

proposta de l'Ajuntament. Però malauradament el Cap del Negociat de Places de Metges Titulars, va dir tot el contrari; és a dir, s'havia de mantenir l'establert en aquell moment, dos places titulars i cap lliure.

6. Inici de la revolta i divisió del poble

El 16 de desembre de 1958, l'Ajuntament va rebre una ordre ministerial³², en la qual es certificava que Vila-seca estava classificada com a plaça tancada amb dos titulars i cap de lliure, per tant es prohibia l'exercici al Dr. Cochs. Perquè es retirés aquella ordre, l'alcalde va enviar una carta al Ministre de la Governació de Madrid explicant-li tots els fets ocorreguts en aquells anys i li va demanar que eliminés una de les dues places titulars i que es mantingués la creació d'una plaça lliure, ocupada pel Dr. Cochs. (Annex 10)

El 20 de gener de 1959 una nova ordre ministerial va confirmar la del 16 de desembre. El Dr. Cochs va haver de marxar de Vila-seca, quedant-se així els dos metges, el Dr. Punset i el Dr. Camón. La gent, en assabentar-se va sortir al carrer concentrant-se a la plaça de l'Església (just davant de l'Ajuntament), demanant que el Dr. Cochs es quedés, aquella tarda va venir una considerable quantitat de Guàrdies Civils per dissoldre la manifestació, van detenir uns quants revoltats i se'ls van emportar a la presó de Reus. Tots els que es trobaven en mig d'aquella manifestació van viure moments de violència, d'indignació i de terror.

Durant la setmana següent, la Guàrdia Civil patrullava tots els carrers de la vila, es van dur a terme diferents detencions de dones que van ser dutes a la presó de Tarragona. El diumenge d'aquella setmana 500 vila-secans van anar a veure els detinguts però no els van deixar veure. Aquell mateix diumenge les societats recreatives de Vila-seca (*El Fènix*, *El Centre Catòlic* i *l'Ateneu Pi i Margall*) van tancar les portes en senyal de solidaritat, motiu pel qual van ser multades pel Governador Civil amb una multa de 5.000 pessetes, a més de prohibir la realització d'actes o espectacles fins a nova ordre.

En els dies següents van ser alliberats els detinguts. La casa on vivia el Dr. Camón va ser apedregada, i tant ell com el Dr. Punset, havien de fer les visites domiciliaries escortats per la Guàrdia Civil.

³² Una Ordre Ministerial és una norma de rang reglamentari que emana de qualsevol dels Ministres del Govern d'Espanya.

6.1 Els nous dos bàndols

Anava passant el temps i el poble s'anava exaltant més. Va passar de ser un enfrontament de vila-secans contra metges a ser un conflicte entre els propis habitants del poble, per les diferents baralles, insults i malestar.

Amb tot això és van consolidar dos bàndols a Vila-seca, els *patacons* i els *chamacos*. Era la manera com, uns als altres, s'anomenaven pejorativament però també en clau humorística. Si algú volia mantenir-se imparcial era mal vist per tothom.

Els partidaris del Dr. Punset se'ls anomenava *patacons*, era *in memoriam* del maqui Ramon Roig "el Patacó", cap de les milícies antifeixistes de Reus, segons sembla va estar amagat durant molt de temps a les muntanyes tenint fama de lladre. Els que recolzaven el Dr. Cochs els anomenaven així perquè el Dr. Punset tenia fama de ser una persona que només buscava el propi benefici econòmic.

Els partidaris del Dr. Cochs i de la seva tornada, eren els *chamacos*, perquè els associaven amb el Torero Antonio Borrero "el Chamaco". Els *patacons*, relacionaven el Dr. Cochs i el torero per la seva semblança física.

El 2 de maig d'aquell mateix any, 500 caps de casa patacons van signar una carta adreçada al Ministre de la Governació, al Ministre de la Justícia, al Director General de Sanitat i a la Casa Civil de Franco exigint justícia perquè s'acabessin tots els conflictes que hi havia al poble.

Encara que el Dr. Cochs no podia exercir a Vila-seca, sí que ho feia a Tarragona, els partidaris del Dr. Cochs anaven sempre de Vila-seca a Tarragona a fer les visites necessàries.

L'Ajuntament seguia intentant l'amortització de una plaça titular i la creació d'una lliure, perquè pogués ser ocupada per el Dr. Cochs.

6.2 El Dr. Cochs torna a Vila-seca

El 19 de juny de l'any 1959, l'Ajuntament va rebre una altra ordre ministerial, s'ordenava amortitzar una de les places de metge titular de Vila-seca, això significava la creació d'una plaça lliure.

Al Juliol, l'Ajuntament i les forces vives van demanar a la Junta del Col·legi de Metges el nomenament del Dr. Cochs com a metge de la plaça lliure.

El dia 29, es publicà un comunicat on es confirmava que Vila-seca tindria una plaça lliure i una plaça titular. El Governador va cridar a l'alcalde per comunicar-li la determinació adoptada, en saber-ho la gent es va concentrar a la Plaça de l'Església, omplint-la amb unes 500 persones, per saber si el metge que ocuparà la plaça lliure seria el Dr. Cochs. L'alcalde va acabar dient que les coses anaven per bon camí i que a l'endemà se sabia el metge de la plaça lliure. L'endemà el Dr. Cochs va tornar a Vila-seca.

El Dr. Camón no sabia en quina situació quedava, per això va presentar una reclamació a la Direcció General de Sanitat, li van contestar al cap d'un mes dient-li que el desestimaven, com també ho van fer les estàncies oficials que va recórrer.

Així doncs, el Dr. Camón es va veure obligat a marxar de Vila-seca, quedant-s'hi exercint com a metge de la plaça titular el Dr. Punset i el Dr. Cochs metge de la plaça lliure.

Aquest episodi va acabar amb la completa divisió de Vila-seca. La gent d'un i altre bàndol van deixar de relacionar-se, fins i tot hi va haver famílies que deixaren de parlar-se i parelles de nuvis que van trencar. Molts vila-secats van decidir no anar a comprar a les botigues que s'havien posicionat a favor de la postura contrària, i fins i tot corria la brama pel poble que alguns comerciants havien hagut de marxar del poble.

6.3 Nova societat recreativa, Las Vegas

Anava passant el temps i els dos bàndols seguien igual de consolidats, a les societats recreatives del municipi, es va començar a fer el buit als socis partidaris del Dr. Punset, els *patacons*. Aquesta incòmoda situació va provocar que aquests, sentint-se menyspreats, després de nombroses reunions, decidissin fundar una nova societat recreativa, *Las Vegas* creada l'any 1958. Podem confirmar que sense la Guerra del Metges, *Las Vegas* no hauria existit.

Amb el pas dels dies, van començar a arribar alguns permisos per a petits balls i algunes funcions de teatre, que organitzaven els mateixos socis. Així, la societat

va anar engrandint-se i entre tots van optar per comprar l'immoble on estava la seu de la societat. El 14 de novembre de 1959, 47 socis van comprar la casa situada al carrer Monterols.

Seu de la societat *Las Vegas*, situada al carrer Monterols.³³

Las Vegas es va fundar amb un objectiu cultural, recreatiu i artístic; d'aquí que els esdeveniments més importants fossin la festa Major d'hivern, la festa Major d'estiu, la revetlla de Sant Joan o d'altres dates assenyalades en el calendari de festivitats locals.

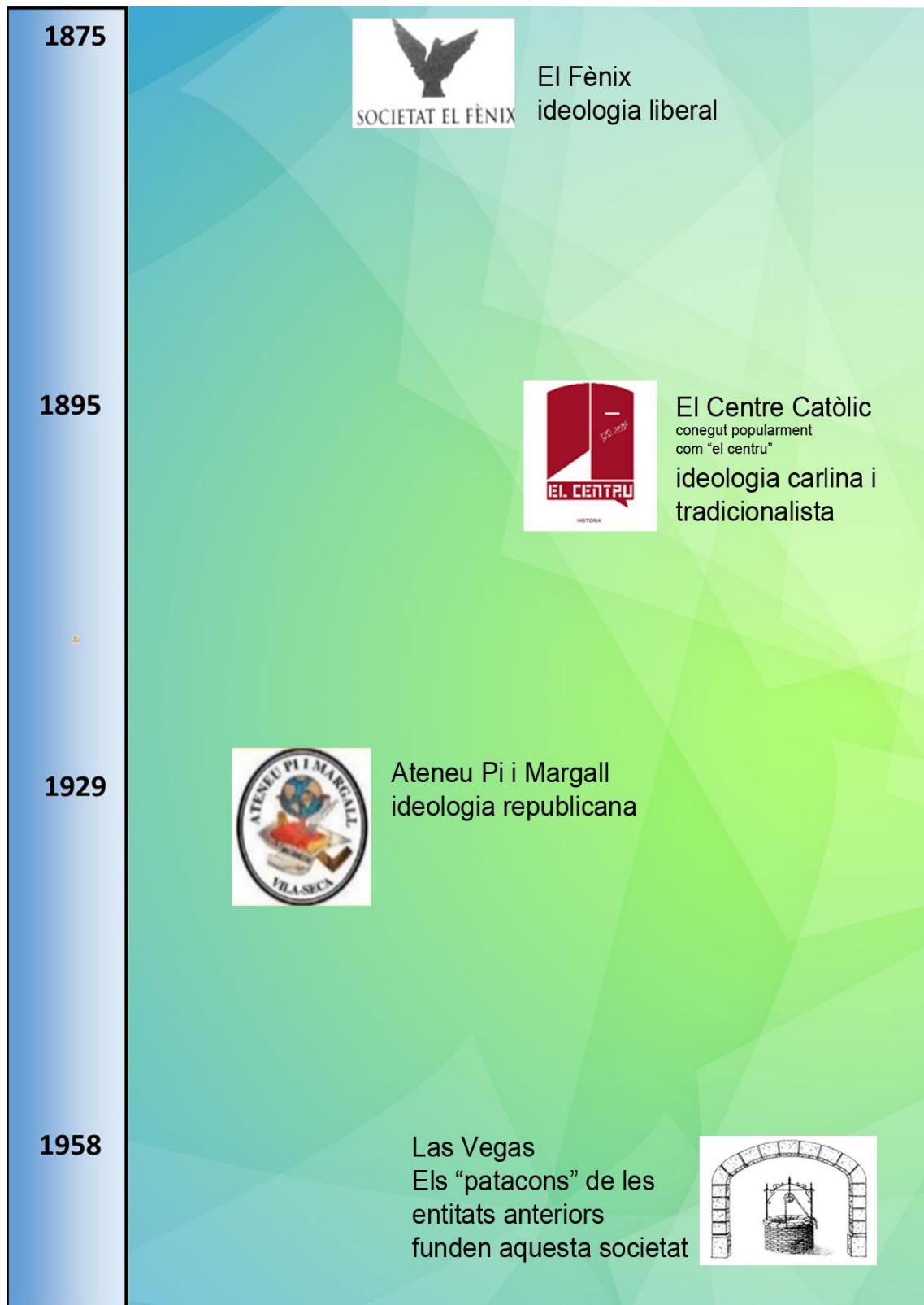
Una altra de les fites ineludibles del calendari era la celebració de la festa de Sant Antoni, festa major d'hivern, on les societats i altres entitats municipals organitzaven la tradicional desfilada de carretel·les: cercavila de carrosses amb la canalla disfressada segons la temàtica escollida. La carretel·la de *Las Vegas* era sempre de les més admirades.

Carretel·la de *Las Vegas*, any 1969, representava la famosa pel·lícula; *La Casa de la Pradera*.³⁴

³³ Imatge: http://www.bibliotecavila-seca.cat/historialocal/index.php?option=com_content&task=view&id=318&Itemid=408

³⁴ Imatge: http://www.bibliotecavila-seca.cat/historialocal/index.php?option=com_content&task=view&id=318&Itemid=408

Perquè pugueu observar l'evolució de les societats recreatives amb més claredat he fet l'esquema anterior. La primera societat va ser *El Fènix* de tarannà liberal, d'aquella societat hi van haver dues escissions, una era de caràcter carlí i tradicionalista, formant així l'any 1895, *El Centre Catòlic*, l'altra escissió era republicana i l'any 1929, va crear l'*Ateneu Pi i Margall*. Per últim tenim la societat *Las Vegas*, que es va formar, com ja he dit en l'anterior subtítol, per la sortida dels *patacons* (partidaris del Dr. Punset).

Amb aquest esquema també vull donar a entendre que totes les societats s'han format per escissions de causes ideològiques, produint així una mena de tensió entre els socis de les diferents societats.

7. Conclusions

Quan vaig començar aquest treball de recerca, només sabia que 'La Guerra dels Metges' va ser un conflicte vila-secà de la dècada dels anys 50, provocat per la apujada de les iguaes del Dr. Punset, i que això va provocar una autèntica divisió del poble en dos bàndols, un a favor del Dr. Punset i un altre a favor del Dr. Cochs. A mesura que anava fent el treball, me n'adonava que no hi va haver únicament dos metges, sinó que van treballar fins a nou metges a Vila-seca durant aquella dècada, a part del Dr. Punset que, en cap moment, no va marxar de Vila-seca. Tan bon punt me n'anava documentant, me n'adonava que la meua hipòtesi era errònia.

En primer lloc, el conflicte va començar molt abans de l'apujada de iguaes, és a dir, prèviament l'any 1949, s'encarregà el projecte de "*Ensanche, reforma y saneamiento de barrio marítimo de Salou*". Tres anys després aproven el projecte, però l'any 1954 el Dr. Punset l'impugna. La pregunta seria: Com és que no impugna el projecte dos anys abans, quan es va aprovar?, bé, impugna el projecte per l'apujada d'impostos que li van imposar a les seves propietats.

El Dr. Punset tenia una certa rivalitat amb el secretari de l'Ajuntament. El secretari per diversos motius li va apujar els impostos, aleshores el Dr. Punset, en aquells temps cap local de sanitat, impugnà el projecte. A partir d'aquell moment les desavinences entre l'Ajuntament i el Dr. Punset estaven a l'ordre del dia, i aquest fet afectà el poble vila-secà. La gent recolzava l'Ajuntament o el Dr. Punset, però per afinitats personals, no pas per un coneixement real dels fets.

M'he trobat amb molts problemes durant l'elaboració del treball. La majoria de la gent que va viure aquest episodi no n'ha volgut parlar, és més, aquelles persones em contestaven amb desdeny quan només volia fer un treball per l'institut. També moltes institucions oficials m'han denegat l'accés a la documentació del tema. Em va semblar indignant que em prohibissin preguntar sobre la Guerra dels Metges en llocs públics. Aquest va ser el cas d'una visita que vaig fer en un dels negocis típics de la vida social del poble. Allí hi havia trobat sempre gent de Vila-seca de tota la vida i sempre havíem parlat de tots els temes. Quan preguntava a aquella gent, a banda que no volien parlar, l'encarregada del local

ens va suggerir que no toquéssim aquest tema. Va ser quan vaig deduir que era un tema tabú per Vila-seca i que aquesta ferida encara no estava superada.

Voldria remarcar que un conflicte que va marcar tanta gent i que va influir en el futur del poble, hauria de deixar de ser tabú, i espero que aquest treball contribueixi a superar les seqüeles i els silencis, encara evidents, d'aquell conflicte. Cal evitar que es cometin els mateixos errors dels nostres avantpassats, amb el coneixement de la nostra memòria històrica i col·lectiva.

No obstant això, voldria mostrar el meu agraïment a la senyora Montse Cochs, al senyor Joan Clavé i a la meva família per tota la seva col·laboració, sobretot als meus pares i al meu padrí. També vull agrair el suport del meu tutor, que m'ha ajudat i guiat en el meu treball.

8. Bibliografia

- AJUNTAMENT de Vila-seca-Salou (1977); *Estudi sobre Vila-seca-Salou*
- ALCOBORRO . A, CASTILLO. J, [ed alii],(2008); *Història Ciències Socials* Primera edició. Editorial Teide ISBN 978-84-307-8662-6
- CASASSAS YMBERT, J, GHANIME RODRÍGUEZ, A, SANTACANA TORRES, C (2009); *Història* Pimera edició
- CLAVÉ MORELL, Joan (1993); *Cinquanta anys a Vila-seca* (sense referència)
- GARCÍA. M, GATELL.. C, RISQUES.M (2016) *Història* Primera edició
- GARRIGA PUJALS, (2000) Montserrat. *Societat El Fènix: 125è. aniversari (1875-2000)*. Edita: Societat El Fènix de Vila-seca, 2000.
- GARRIGA PUJALS, Monserrat.(2004) *Ateneu Pi i Margall. 75 anys d'història (1929-2004)*. Edita: Ateneu Pi i Margall. Vila-seca, 2004.
- MOLINERO, C i YSÀS, P. (1999); *Catalunya durant el franquisme* Primera edició. Peu de la Creu (Barcelona): Editorial Empúries (Història de Catalunya) ISBN 84-7596-678-0
- MORELL, J i VAQUER, P. (2001); *Vila-seca* Primera edició. Valls: Editorial Edicions Cossetània (La creu de terme) ISBN 84-89890-91-9
- MORELL i TORRADAMÈ, Josep (1990); *Pàgines de la història de Vila-seca de Solcina*. Agrupació cultural de Vila-seca. Secció de Lletres ISBN 84-404-7646-9

LA GUERRA DELS METGES

ANNEXOS

Autor: Zenòbia Camprubí

ÍNDEX

Annex 1 2

Annex 2 3

Annex 3 4

Annex 4 5

Annex 5 7

Annex 6 8

Annex 7 9

Annex 8 11

Annex 9 12

Annex 10 13

Annex 4

IL·TRE. COLEGIO OFICIAL DE MÉDICOS DE LA PROVINCIA DE TARRAGONA

RESUMEN DE LAS BASES Y TARIFAS MINIMAS PARA EL SERVICIO MEDICO RURAL

BASES

Ningún profesional podrá tener igual los fines de su partido electoral, y al ser requerido para asistir a un enfermo o enfermas en partidos vecinos o distantes, lo atenderá previa consulta con el médico de cabecera. En el caso de que la familia del enfermo o el mismo enfermo, no estuviese igualado con ningún médico de la localidad, el facultativo requerido para poder atender la visita, habrá previamente de consultar con el médico del distrito del partido, según se trate de pueblos de dos o más distritos o de distrito único.

En los pueblos o localidades donde exista más de un facultativo, para poder dar de alta a un nuevo igualado, será preciso que el médico ante el solicitante le haga del otro colega con el que estuviese igualado anteriormente, quien vendrá obligado a facilitarlo gratuitamente, siempre que el que la solicita, esté al corriente en el cumplimiento de sus obligaciones.

Para la prestación del servicio médico en la localidad de origen familiar, se entenderá como **FAMILIA**, el conjunto de personas que convivan en un mismo hogar, a saber: viudo y los hijos, tanto mayores como menores de edad, mientras vivan en el domicilio paterno y permanezcan solteros. Los herederos de padre y madre que convivan con el padre o madre para sustento de la familia de este. Serán considerados como familia, también, los solteros emparejados que tengan domicilio propio.

LA IGUALA MEDICA da derecho a la visita o visitas que el médico estime necesarias. Serán visitas extraordinarias, las requeridas por los familiares form de los hogares habituales.

Cartón que produjo conflicto médico en la zona

TARIFAS MINIMAS

FAMILIAS IGUALADAS

Clase A)	200 pesetas anuales
Clase B)	1200 pesetas anuales
Clase C)	360 pesetas anuales
Clase D)	500 pesetas anuales

IGUALADOS INDIVIDUALES
80 por 100 de la iguala familiar

VISITAS PARA NO IGUALADOS

Clase A)	100 pesetas primera visita
Clase B)	150 pesetas primera visita
Clase C)	200 pesetas primera visita

Se percibirá el doble de sus tarifas de las visitas diurnas, para no igualadas.

Clase A)	300 pesetas consulta
Clase B)	500 pesetas consulta
Clase C)	750 pesetas consulta

El médico de urgencias percibirá de cada familia, el 50 por 100 de lo que perciba el consultado, y si este por razones que crea oportunas, no cobrare honorarios, el de urgencias percibirá igual a lo que le correspondiera si el consultado hubiera cobrado lo que cobra por consultas, en dicha o parecida localidad.

INYECCIONES

Clase A)	5 pesetas
Clase B)	10 pesetas
Clase C)	10 pesetas
Clase D)	10 pesetas
Clase E)	100 pesetas
Clase F)	10 pesetas
Clase G)	10 pesetas
Clase H)	200 pesetas

NORMAS PARA LA APLICACION DE LAS ANTERIORES TARIFAS

Las anteriores tarifas se considerarán como **MINIMAS**, quedando a criterio del médico elevarlas en la consulta adecuada a la situación económica de cada cliente.

**APROBADAS POR LA ASAMBLEA GENERAL EXTRAORDINARIA DE SEÑORES COLEGIA-
DOS CELEBRADA EN LA CIUDAD DE REUS, EL DIA 29 DE MAYO DE 1955**

V.º B.º EL PRESIDENTE, EL SECRETARIO GENERAL,
S. Morales *J. Villanueva*

Las presentes BASES Y TARIFAS han sido aprobadas por la COMISION PERMANENTE
DEL CONSEJO GENERAL DE COLEGIOS MEDICOS, en sesión celebrada el 15 de Septiembre
Madrid, 16 de Septiembre de 1955

V.º B.º EL PRESIDENTE, EL SECRETARIO GENERAL,
A. Cordero Alvarado *J. Puy López*

La Junta Directiva del Ilustre Colegio Oficial de Médicos, en su reunión de Pleno celebrada el
día 28 de Octubre del año en curso, **ACORDO** por unanimidad, que las presentes Bases y Tarifas
MINIMAS, rijan en toda la Provincia de Tarragona, a partir del 1.º de Enero de 1955.
Tarragona, 8 de Noviembre de 1955

V.º B.º EL PRESIDENTE, EL SECRETARIO GENERAL,
S. Morales *J. Villanueva*

Comunicat del Col·legi de Metges de Tarragona, informant de les noves tarifes (iguales) als afiliats, enviades l'1 de desembre de 1955.

Annex 5

Comparece el Sr. Alcalde Presidente del Ayuntamiento de Vilaseca de Solcina a quien el Ilmo. Sr. Jefe Provincial de Sanidad, invita a relatar los hechos que ocurrieron el día seis de Enero corriente con motivo de la reunión que se celebró en el Ayuntamiento bajo su presidencia, como Jefe Local de la Falange,

MANIFIESTA Cinco o seis días antes de la fecha de la reunión habló con el Dr. Martín Domingo del asunto de la implantación de las nuevas tarifas y de las dificultades que podían surgir dada su cuantía

Me guiaba el deseo de alcanzar una solución de concordia que tropezó desde el primer momento, con una actitud inflexible por parte del Dr. Martín Domingo, a la que acompañaba de expresiones como:

- "Soy un médico y me corresponde un cuarto de baño y un Cadillac. Y, si no se quieren igualar, no se igualen; al fin y al cabo, si se encuentra alguno enfermo le diré:

- ¿Cuánto das por tu vida?.

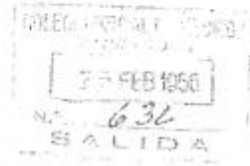
Como el asunto de las tarifas era de interés general para la población, pensó ocuparse del mismo, el Consejo Local de Falange, y habiéndose recibido peticiones, de todas las Entidades a las cuales interesaba acudir a la reunión, acordamos hacer una reunión global, fijando la fecha de su celebración para el día seis de Enero pasado.

No se invitó a ninguno de los Sres. Médicos por que, tratándose de un asunto que los atañía directamente, parecía mas lógico y prudente, conocer primero, la opinión general del pueblo, para posteriormente, celebrar otra reunión con los facultativos el día 9 de Enero siguiente, y comunicarles las opiniones recogidas de las diversas Entidades interesadas, tratando de llegar a una solución conveniente para todos.

Esborrany d'una carta que l'alcalde de Vila-seca va enviar al *Jefe Provincial de Sanidad* per tal d'informar-lo dels successos ocorreguts al saló d'actes de l'Ajuntament el migdia del 6 de gener de 1956.

Annex 6

IL·LTRE. COLEGIO OFICIAL DE MÉDICOS
 de la
PROVINCIA DE TARRAGONA
 Avenida del Generalísimo, 56, pral.
 Teléfono: 1127

Tengo el honor de acusar recibo a V.S. de su atto. oficio número 102, de fecha 10 de los corrientes, con el que acompaña las listas de vecinos de esa cabezas de familia, que han solicitado la "igualada" con los Médicos con residencia y ejercicio en esa, así como los que han manifestado no desean ser asistidos por el sistema de "igualada", y la de los que no se han decidido por ninguno de ellos.

Por consecuencia de ello, este Il·ltre. Colegio, considerada ya terminada la actuación de la comisión que entendió en este asunto, comunico con esta fecha a los Sres. colegiados con residencia y ejercicio en esa localidad de Vilaseca, deben de sujetarse en su actuación profesional a las Bases para el Servicio Médico Rural, actualmente vigentes.

DIOS guarde a V.S. muchos años.

Tarragona á 24 de Febrero de 1.956

EL SECRETARIO GENERAL

V.º B.º
EL PRESIDENTE

Firmado = S. Homedes

Firmado = J. Villanueva

Sr. ALCALDE - PRESIDENTE DEL AYUNTAMIENTO DE

Carta que el president i el secretari general del Col·legi de Metges de Tarragona, el 24 de gener de 1956, van enviar a l'alcalde de Vila-seca on li retornaven la llista (que havien acceptat) dels caps de família que havien decidit igualar-se o no i amb quin metge.

Annex 7

DIA DE VILASECA

Nº Reg-

Con motivo de haber presentado el Dr. D. Eduardo Punset Alegrí una denuncia contra este Ayuntamiento ante el Iltr. Sr. Jefe Provincial de Sanidad, una vez recibida dicha denuncia por informe digo al Iltr. Sr. Jefe Provincial lo que a continuación copio:

" En contestacion a su atento escrito nº 677 de fecha 9 de los corrientes en el que me acompañaba el escrito denuncia y demás documentos que el Sr. D. Eduardo Punset Alegrí Medico Titular de esta Villa ha elevado a esa Jefatura con fecha 1º del actual, me es grato manifestarle:

1º.- Que si bien el Dr. D. Eduardo Punset Alegrí ha sido nombrado Medico Titular del 2º Distrito de este termino, Distrito que comprende Salou, todavía no ha dado cumplimiento a lo previsto en el Art. 137 del Reglamento del Personal de los Servicios Sanitarios de 27 de Noviembre de 1953 y por lo tanto y conforme a lo dispuesto en el art. 139 del mismo cuerpo legal, suplico que por esa Jefatura sea entendido, que el expresado Dr. ha renunciado al cargo y quede por consiguiente cesante.

2º.- Que los servicios de inspeccion encargados por este Ayuntamiento al Dr. D. Andrés Cochs Cristiá respecto a Salou, son los de inspeccion higienica y salubre de las casetas de baño, viviendas y establecimientos industriales y comerciales ocupados durante la temporada de verano y a los efectos exclusivos del arbitrio municipal que grava los indicados establecimientos. Por lo tanto cree esta Alcaldia que el Ayuntamiento puede contratar los servicios en cuestion, con el facultativo que crea conveniente, al igual que lo hace con el servicio médico benefico a los funcionarios municipales.

3º.- Que asombra en gran manera la queja del Dr. Punset por cuanto, antes de ser nombrado Titular del 2º Distrito, que comprende Salou dicho titular no ha hecho otra cosa que actuar intensamente en dicho barrio y en todos los aspectos Seguros enfermedad, beneficencia, iguales, inspecciones etc. etc., sin tener en cuenta oficial ni particularmente los derechos del titular nombrado para aquel Distrito, y precisamente ahora que tiene el nombramiento legal para el Distrito en cuestion, se rasga las vestiduras, porque el Ayuntamiento, en uso de su perfecto derecho contrata unos servicios con el otro facultativo.

Para mayor abundamiento de lo que queda dicho, ha de significarle que desde hace años el Dr. Punset hace uso de un sello que dice INSPECCION MUNICIPAL DE SANIDAD-SALOU-TARRAGONA, es decir un sello para un Distrito que no le pertenecía y con un texto exclusivo como si se tratara de un ente político y administrativo independiente de Vilaseca, provocando con ello la susceptibilidad de los vecinos de esta poblacion, en materia tan delicada como es la unidad entre Vilaseca y su barrio marítimo.

Y para terminar repito lo que se ha dicho en el apartado primero, que se suplica de esa Inspeccion el cumplimiento de los dispuesto en el art. 139 del Reglamento del Personal de los Servicios Sanitarios de 27 de Noviembre 1953, o sea que por no haberse hecho cargo de los servicios, conforme determina el indicado Art. 137, se entienda que el Dr. D. Eduardo Punset Alegrí ha renunciado al cargo y sea declarada por consiguiente su cesantia".

Como V.E. podrá observar ahora que parecía que la tension por asunto Medicos iba cediendo en esta poblacion, vuelve el Dr. Punset por sus fueros o sea a perturbar la tranquilidad de esta pacifica Villa, con denuncias fuera de lugar, sin razonamiento y siempre calumniando la accion de este Ayuntamiento.

Y como el Dr. Punset, con motivo de haber sido nombrado Médico Titular para el 2º Distrito de este termino, no ha dado cumplimiento a lo que tan concretamente determina el art. 137 del Personal de los Servicios Sanitarios de 27 de Noviembre de 1953, a los efectos del art. 139 del calendario Reglamente suplico sea declarado que renuncia al cargo y por ende tambien que se declare la plaza vacante ya que así lo precisa de una manera terminante el texto del artículo ultimamente citado.

Dios guarde a V.E. muchos años.

Vilaseca a 11 de Septiembre de 1956

El Alcalde

Carta que l'alcalde de Vila-seca va enviar al Cap Provincial de Sanitat de la província l'onze de Setembre de 1956, on justificava una sèrie de serveis sanitaris que l'Ajuntament havia encarregat al Dr. Cochs i on també expressava la seva queixa respecte que el Dr. Punset utilitzés un segell on hi deia *Inspección Municipal de Sanidad-Salou-Tarragona*.

Annex 8

Il·lm^e senyor:

D. EDUARDO PUNSET ALBARRI, Medico Titular del Distrito 2º de Vilaseca de Sordina y Jalon a V.I. con todo respeto y consideracion expone:

que la Junta Directiva de ese Colegio, en su reunion de Pleno, celebrada con fecha 25 de Febrero de 1956, CONCORDIA UNANIMIDAD, "AUTORIZAR al colegiado Dr. D. Andres Cochs Cristiá, para que excepcional y provisionalmente, recida y ejerza en la expresada localidad de Vilaseca, mientras dichas plazas se hallen desempeñadas por los colegas D. EDUARDO PUNSET ALBARRI y D. JOSE MARTIN DOMINGO, con el bien entendido de que al ser nombrado, ya sea en propiedad o interinamente, otro compañero para desempeñar una cualquiera de las dos plazas de Medico Titular con que se halla clasificada VILASECA, el Dr. Cochs Cristiá, vendrá obligado a abandonar el ejercicio profesional en esta localidad y trasladar de la misma su residencia".

El día 9 del corriente, ha tomado posesion en esta localidad, de la Plaza del Distrito 1º, el propietario D. José Camón Palacín por orden del Excm^o Sr. Ministro de la Gobernacion.

Este compañero se ha entrevistado con el colega cesante Dr. D. Andres Cochs Cristiá, el cual le ha dicho que ni marcha ni piensa marchar de Vilaseca ni dejar de ejercer la profesion en dicha localidad.

Ante esta falta de Deontología profesional y transgresion de todo lo ordenado en relacion con el ejercicio profesional en el médtico rural elevo mi voz de protesta y ruego a esa Ilustre Junta Directiva del Colegio Oficial de Médicos, haga cumplir lo acordado en el Pleno celebrado el 25 de Febrero de 1956.

Para escamio de nuestra clase médica, esta vergonzante situacion es provocada por el ex-interino Dr. D. Andrés Cochs Cristiá, yerno del Vicepresidente de la Diputacion Provincial de Tarragona, Diputado Provincial y EX-SECRETARIO DEL COLEGIO OFICIAL DE MEDICOS DE TARRAGONA, del cual recibe, según él mismo dice, las directrices de su actuacion anticolegial.

Dios guarde a V.I. muchos años.
Vilaseca 20 de Mayo de 1958.

Firmado:

E. Punset

Carta que el Dr. Punset va enviar al president del Col·legi de Metges de Tarragona el 20 de maig de 1958 anunciant-li que el Dr. Camón ja havia pres possessió de la plaça i que el Dr. Cochs no pensava marxar de Vila-seca ni deixar d'exercir la seva funció.

Annex 9

Il·ltre. Señor:

D. Eduardo Punset Alegri, Médico Titular del Distrito 2º de Vilaseca de Solcina y Salca, a V.I con todo el respeto y consideración expone:

Que el día 27 de Noviembre de 1955, le fué comunicado por medio del Il·ltre. Colegio Oficial de Médicos de Tarragona, el escrito nº 9.568 de ese Consejo General cuyo escrito, además de otras cosas decía:

"La Comisión Permanente de ese Consejo General, en sesión celebrada el día 25 del actual

ACORDO, que tan pronto sea cubierta la Plaza vacante de Médico Titular por otro profesional con carácter de propiedad, el que actualmente viene desempeñándola con carácter interino deberá cesar en el ejercicio profesional en el indicado partido, en cumplimiento de las CC.MM. reguladoras del ejercicio profesional en el medio rural, comprendidos los Ayuntamientos que no excedan de 6.000 habitantes entre los que se encuentra Vilaseca de Solcina, y así mismo la clasificación aprobada a este respecto por el Ministerio de la Gobernación, señalando dos plazas de Médicos Titulares y ninguna de Médico Libre."

De este acuerdo se pasó también notificación al Médico interino Dr. D. Andrés Cochs Cristiá, por medio del Il·ltre Colegio Oficial de Médicos de la Provincia.

El día 9 del corriente mes, ha tomado posesión con carácter de propiedad de la Plaza de A.P.D. del Distrito 1º de esa localidad, por Orden del Ministerio de la Gobernación, el compañero Dr. D. José Camón Palacin.

Este compañero se ha entrevistado con el ex-interino, instándole a que cumpliera lo acordado por ese Consejo General en el día 26 de Noviembre de 1955. Dicho interino ha respondido que ni marcha ni ha pensado jamás abandonar la Plaza de Vilaseca de Solcina.

Ante esta negativa al cumplimiento de todo lo ordenado por las CC.MM. que regulan el ejercicio de nuestra profesión en el medio rural, y ante la desobediencia que representa el no acatar lo ACORDADO por la Comisión Permanente de ese Consejo General, como miembro del Colegio de Médicos elevo este escrito a ese Consejo General.

Es deprimente que esta situación sea provocada por el gr. D. Andrés Cochs Cristiá, en su carácter de ex-interino, ya que este señor es yerno del Dr. Meseguer, Vicepresidente de la Diputación Provincial de Tarragona, Diputado Provincial y EX-SECRETARIO DEL COLEGIO DE MÉDICOS DE ESTA PROVINCIA, del cual según él dice públicamente, recibe las indicaciones para actuar tan antidecétológicamente.

Por todo lo expuesto y sintiéndome perjudicado moral y materialmente con la persistencia de un médico libre en la localidad de Vilaseca de Solcina, cuando esta Plaza es clasificada como de dos Titulares y ningún libre

SUPLICA se dignen dar las ordenes oportunas para que esta situación anómala e ilegal termine lo antes posible.

En gracia que espera alcanzar del recto proceder de V.I.

Dico guarde a V.I. muchos años

Vilaseca a 20 de Mayo de 1956

Firmado: E. Punset

Carta que el Dr. Punset va enviar al president del *Consejo General de Médicos de España* de Madrid el 20 de maig de 1958 anunciant-li que el Dr. Camón ja havia pres possessió de la plaça i que el Dr. Cochs no pensava marxar de Vilaseca ni deixar d'exercir la seva professió.

Annex 10

Juan Morell Jansa Alcalde Presidente del Ayuntamiento de Vilaseca provincia de Tarragona, a V. E. acude y con todo respeto y consideracion expone:

Que ha llegado a conocimiento de esta Alcaldia que el Señor Don Eduardo Punset Alegri medico titular de esta población, ha elevado escrito a V. E. denunciando lo que él dice situación anomala del servicio méidico de esta población, y como las alegaciones carecen en absoluto de fundamento y no responden a la verdad en los aspectos fundamentales, pervirtiendo los hechos de una manera ignominiosa y a su tortuosa conveniencia. Y al ser tan acusada la autoridad del que suscribe me permito elevar a V. E. el presente escrito al solo y exclusivo objeto de sentar exactamente la verdad de todo lo sucedido en el aspecto denunciado, a saber:

1º.- El Sr. Don Eduardo Punset Alegri, a partir del año 1954 ha creado en esta población una situación de de desasosiego y desavenencia, caracterizándose con la persecución de las autoridades y personar representativas. Asi pues:

El año 1954 se destacó por su oposición a la obra del Ayuntamiento llevada a cabo para dotar del alcantarillado a Sallou, barrio marítimo de este termino municipal. Denunció a la Corporación ante el Excmo. Sr. Gobernador, lo que provocó la suspensión de las obras.

El día 11 de Marzo de dicho año volvieron a reanudarse las obras una vez inspeccionadas por la Jefatura Provincial de Sanidad. Motivó luego otra inspección que fué llevada a cabo por la Comisión Provincial de Servicios Técnicos, cuya Comisión nada anormal observó.

Apesar de todo ello no cesó en su campaña persecutoria y calumniosa, apelando a la prensa y así en el diario Español núm. 4802 del día 25 de Marzo del mismo año publicó un escrito extremadamente molesto para este Ayuntamiento. Lo mismo hizo en el semanario Reus nº 122 de fecha 14 del repetido mes.

En todas las ocasiones que fué llamado por el Sr. Alcalde de aquel entonces para que rectificara su actitud y cesara en su campaña difamatoria, se mostro siempre altanero y provocativo, incluso amenazo a dicha autoridad con perseguirle criminalmente.

Ante esta situación delicada y peligrosa, dado el estado de ánimo de la población, el día 23 de Diciembre de tan repetido año, se le invitó para asistir a una reunión de los organismos oficiales y representativos de esta villa, para que expusiera cuantas quejas o deficiencias observaba en la administración y demás de los intereses municipales, a la que acudió sin que nada, absolutamente nada, dijera que mereciera la pena de tomarlo en consideración. Fué cuando el pueblo empezó a darse cuenta que toda su campaña era verdaderamente una infamia.

degenerando con algo violento, apesar de que siempre esta población es y ha sido siempre pacífica en todos sus extremos, como se evidencia en que durante la dominación roja no hubo ni un solo asesinato.

El día 23 de Junio de 1955 el seguro de enfermedad por medio de escrito nº 437 le suspendió por 3 meses de ejercer la asistencia a los asegurados por inmoralidades en el servicio.

El 23 de Junio de 1955 fué citado a celebrar acto de conciliación por los Sres. Secretrario y Arquitecto Municipal por calumnias vertidas contra ellos.

El 13 de Julio del mismo año promovió acto de conciliación contra el Sr. Alcalde de aquella fecha.

El día 6 de Octubre de aquel año, la Audiencia provincial dictaba sentencia absolutoria a favor de una señorita de esta población, con motivo de una causa por desacato.

Con todos los médicos que han actuado en esta localidad en número de cuatro por lo menos, acabó con ellos hasta negarse el saludo.

Vive en un estado permanente de rebeldía contra autoridades y corporaciones.

Nada le dicen las obligaciones que le imponen el Reglamento de los servicios del personal Sanitario, así pues, lo previsto en el artº. 154 de dicho Cuerpo legal, es letra muerta para él.

Al tomar posesión de los servicios del distrito segundo no hace mucho nombrado, dejó de cumplimentar lo previsto en el artº. 137 del expresado Reglamento.

En las elecciones últimas para concejales organizó la candidatura de oposición, que hizo el ridículo en cuanto al apoyo que se le prestó, empleó todos los medios propios del peor de los electoreros y tuvo que ser expulsado por la fuerza de un colegio electoral, cuando pretendía coaccionar a los componentes de la mesa.

Es absolutamente falso que el pueblo se alzara contra la aplicación de las nuevas tarifas que habia de implantarse el 1º de Enero de 1956, pues lo sucedido fué al repartirse por los titulares unas hojas anunciando la elevación de las tarifas, fué convocada una reunión en la Casa Consistorial de los Sres. del Ayuntamiento y de los componentes del Consejo local a petición del vecindario que deseaba saber si el aumento tenia amparo legal. En plena deliberación se personó en la sala de sesiones donde dicha reunión tenia lugar el Dr. José Martín, el titular del 2º distrito interesando de la asamblea intervenir en nombre del Dr. Punset y de él. Al negarsele esta pretensión, puesto que no se creo oportuna su presencia, por cuanto precisamente habia de tratarse de la elevación de las repetidas tarifas, abandonó el local, para presentarse luego con el Dr. Punset y una pareja de la Guardia Civil, pretendiendo suspender la reunión al pretexto de que era clandestina. Este movimiento alarmó al vecindario que con ser domingo el día de la reunión, se fué concentrando en la plaza de la Iglesia, donde se halla la Casa Ayuntamiento, llegando a ser tal el estado de ánimo y la cantidad de vecinos allí reunidos, que si no hubiese sido por las fuertes recomendaciones a la serenidad y al buen sentido hechas al público por las autoridades, la cosa hubiese degenerado con algo grave y desagradable. Por lo tanto la alteración de orden público que se produjo con motivo del acto reseñado el 6 de Enero de 1956 solo y exclusivamente a los Sres. M.

Conviene también dejar bien sentado que cuando el Dr. Martín por su enfermedad mental fué alejado del servicio médico de esta población, fué el propio colegio de médicos quien se encargó de procurar sustituto, designando al Dr. Zamora Navas de Tarragona, cuyo Sr. al no serle garantizada la permanencia en esta población para el ejercicio de la profesión, unos días después de prestar servicio, renunció a su nombramiento y entonces fué cuando por el Colegio de Médicos, de acuerdo con la Jefatura de Sanidad y del Excmo. Sr. Gobernador, fué nombrado el Dr. Cochs Cristiá, no sin antes habérsele hecho la promesa solemne y verbal, de que sería mantenido en la plaza, puesto que dicho Señor Cochs, sin tener esta seguridad, no estaba dispuesto a hacerse cargo de los servicios, ni a abandonar la plaza de la Nou donde estaba ejerciendo. Por lo tanto no es cierto que después del Dr. Martín actuara el Dr. Cochs sino que hubo entremedio el Dr. Zamora. Así también carece en absoluto de veracidad la expresión del Dr. Funset de que el Dr. Cochs era hijo político del Vicepresidente de la Diputación Provincial, Dr. Meseguer, por cuanto dicho Sr. en aquel entonces, no era vicesecretario digo, vicepresidente del indicado Organismo.

También falta en absoluto a la verdad al manifestar que re-puesto de su enfermedad y reintegrado a la plaza, el Dr. Martín, se produjeran alborotos y se incitara a la población a manifestarse hostilmente hacia dicho Señor. Lo que se hizo fué gestionar de las autoridades Gubernativas, Sanitarias y del Colegio de Médicos el cese en profesional en Vilaseca del expresado Doctor, por cuanto dado el carácter de la enfermedad que había padecido, no era aconsejable continuara ejerciendo en esta villa y prueba de que dichas autoridades lo debieron entender así, que dejó de ejercer, siendo nombrado luego para otra plaza.

Que el Dr. Cochs continua y se ha procurado que continúe ejerciendo en esta población apesar del reciente nombramiento del Dr. Camón para la plaza del 2º distrito. Nada tiene de particular en primer lugar porque el Dr. Cochs en el aspecto profesional, en el particular, es todo un caballero, fiel cumplidor de sus obligaciones tanto en el campo profesional como en el público y particular. Después porque se le hizo la promesa formal por los Organismos competentes de que se le consolidaría en la plaza y luego, porque el Colegio de Médicos, al hacer la nueva clasificación de partidos médicos de la provincia, ya que tuvo en cuenta esta contingencia y propuso la supresión de una de las dos plazas titulares para crear una en ejercicio libre, propuesta que ha prosperado al ser aprobada y publicada por la Dirección General. Así también porque no se hace con ello otra cosa que corresponder a la promesa formal que se hizo al Señor Cochs, pues al aceptar su nombramiento en aquella fecha por razones de colaboración y de servicio, resolvía en aquel entonces un problema harto delicado y angustioso.

También esta muy lejos de la verdad la alegación del Dr. Funset al manifestar que al Dr. Camón Palacin no se le quiso dar posesión de los servicios al presentarse en la Alcaldía para este fin y que se vió obligado a requerir un notario para tal posesión, pues el Señor Camón Palacin al ser nombrado, como primera diligencia hizo solo la presentación, sin interesar en aquel momento se le posesionara de los servicios. En una segunda visita se interesó por la posesión y dado el estado harto delicado de la cuestión médica le dije que antes de darle posesión del servicio estaba en el ánimo de esta Alcaldía consultar con el Excmo. Sr. Gobernador Civil y en la reiteración que hizo el día 13 de Mayo último (sábado) se le dijo que el lunes siguiente día 15, un día antes de expirarle el plazo para la tan repetida posesión, a las 3 de la tarde se le posesionaría de los servicios, el Sr. Camón, lejos de atenerse a las indicaciones de esta Alcaldía, dicho día 15 a las doce de la mañana se presentó en la

taría del Ayuntamiento con el notario de Tarragona Señor Felez Costea, pretendiendo tomar posesión de los tan nombrados servicios y se le indicó por el Señor Secretario, que la hora dispuesta por el Sr. Alcalde era la de las 15 tal como se le había indicado y que volviera a dicha hora así lo hizo acompañando también del Sr. Notario Señor Felez Costea en que le dió la posesión deseada.

Todo lo que queda dicho esta corroborado y defendido por - nuestras Autoridades provinciales a las cuales nos remitimos.

Por todo ello SUPlico: Que sea mantendida y aprobada definitivamente la amortización de una de las dos titulares y mantenga también la creación de una plaza libre.

Que dada la incompatibilidad que existe entre esta población y el Dr. Punset, único culpable de esta delicada situación, sea declarada la excedencia forzosa de este Doctor, o de existir dificultades legales insuperables, declarar la del Dr. Camon, por cuanto dicho Señor, carece de afiliados al igualatorio y al seguro y puesto a la vez que con ello se consolidaría la permanencia en ejercicio médico del Dr. Cochs, al amparo de la plaza libre recientemente creada por la Dirección General.

Es gracia que esperamos alcanzar del recto proceder de V. E. cuya vida guarde Dios muchos años.

Vilaseca 29 de Diciembre de mil novecientos cincuenta y ocho.

Carta de l'alcalde de Vila-seca va enviar al Ministre de la Governació de Madrid el 29 de desembre de 1958, explicant-li els fets i demanant-li que es tragués una de les dues places titulars i que es mantingués la creació d'una plaça lliure ocupada pel Dr. Cochs.